BUDAPEST, 1943. DECEMBER 29. — III. ÉVFOLYAM 53. SZÁM

ÁRA: 40 FILLÉR

MAGYAR FUTÁR

RAJNISS FERENC LAPJA

Boldog Újesztendőt

HIMMLER BIRODALMI SS-vezető szemlére érkezik a kiképzett bosnyák hadosztályhoz

ÖREG BOSNYÁK HARCOS
üdvözli a négycsövű légelhárító ágyú mellett, az SS-csapatok főparancsnokát

Bosnyák SS-hadosztályok

A JERUZSÁLEMI FŐMUFTI A BOLSEVIZMUS ELLEN

BESZÉLGETÉS A HALÁLFEJES BOSNYÁKOKKAL. Minden mohamedán tudja, hogy kicsoda Amin el Husszeini, az angol fogságból rejtélyes utakon megszabadult főpap . . .

A FŐMUFTI A BOSNYÁK HADOSZTÁLY PARANCSNOKÁVAL

A JERUZSÁLEMI MOHAMEDÁN FŐPAP
SS-egyenruhás hívei között, a harci gyakorlaton

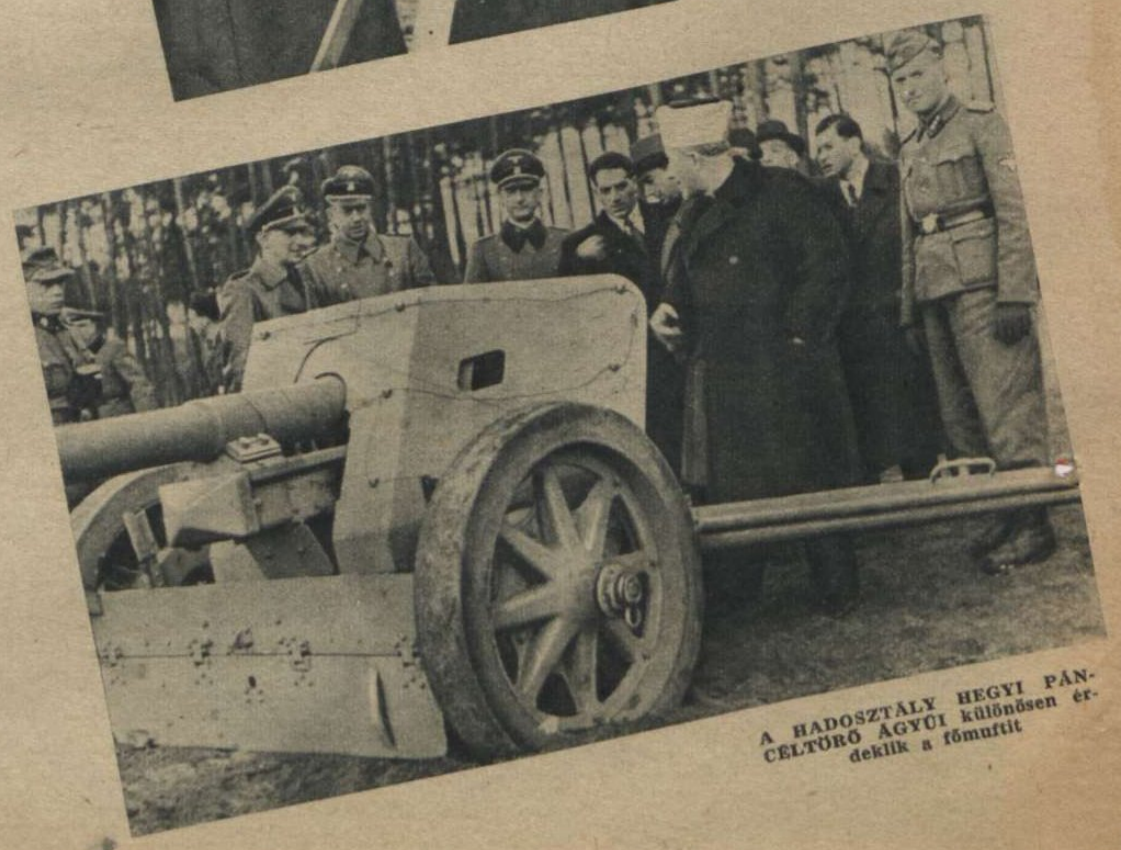

A HADOSZTÁLY HEGYI PÁNCÉLTÖRŐ ÁGYÚI különösen érdeklik a főmuftit

A FÖMUFTI MEGÉRKEZÉSE A BOSNYÁK HADOSZTÁLY KASZÁRNYÁJÁBA

a Balkánon

HARCBASZÁLLÓ MOHAMEDÁN ÖNKÉNTESEK TÁBORÁBAN

A balkáni hadszíntéren nagyarányú német hadműveletek folynak, amelyekről közelebbi részleteket egyelőre csak azért nem közölnek, mert nem akarják az ellenséget értékes katonai felvilágosítások birtokába juttatni. Az első nagy keletboszniai csatában a megvert bolsevisták 3000 hadifoglyot és tekintélyes zsákmányt hagytak a csatatéren. A balkáni mohamedánok kiválóan kiképzett hadosztályai az SS-kötelékében lépnek a küzdelembe s harcuk erkölcsi jogosultságát a mohamedán világ nagy főpapja, a jeruzsálemi főmufti, a bosnyák harcosok táborában tett látogatásával ismerte el! Képsorozatunk először mutatja be a bosnyák légiókat s azt a történelmi látogatást, amely 240 millió mohamedán antibolsevista állásfoglalását is kifejezi.

A FÖMUFTI A LÖGYAKORLATON

SZEMLE VÉGÉN a díszszázad előtt

BOSNYÁK SS-SZÁZAD IMÁJA. Az imaszőnyeget sátorlap helyettesíti, de az ősi hit tiszta és erős a bolsevizmus romboló tanainak harcrakész megellenzésében! . . . →

ZSITOMIR VISSZAFOGLALÁSA

A „VÉGZET VÁROSA", AHOL A SZOVJET ELŐNYOMULÁS ÖSSZEOMLOTT...

ZSITOMIR KÖZPONTJA, az elkeseredett utcai rohamok tűzében...

LÁNGOLÓ UTCASOROK között vonulnak be a városba a német élcsapatok

↑ AZ UTCAI TORLASZOK között életben maradt bolsevisták elszállítása

A NEHÉZ SZOVJET PÁNCÉLTÖRŐ ÁGYÚ gazdátlanul maradt az égő városban, amelyet már csak romhalmaznak lehet nevezni ↓

↓ A SZOVJETPARANCSNOKSÁG irodagépkocsiját a városban semmisítette meg az ágyútűz. Széttört írógépek között keresik össze a német katonák az utolsó szovjetparancsokat

HÉTRŐL HÉTRE 7

V

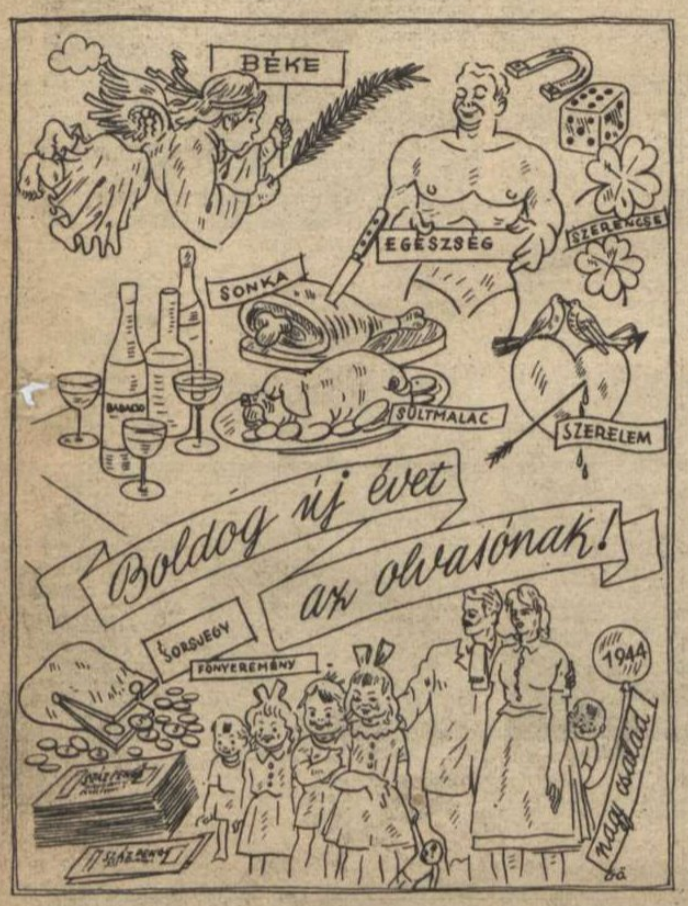

Az újév

küszöbén, kétség, remény, nyugtalanság, győzelmi hit, balsejtelem és békevágy zúg végig százmilliók lelkén. A világsajtó eszeveszetten ontja a legellentétesebb jóslások áradatát a megzavarodott emberiségre s ki tudja világosan megkülönböztetni és elválasztani egymástól a becsületes véleményeket és a megrendelt hazugságokat? ... „Mi lesz az elkövetkező 90 napalatt? — kérdik az amerikai ujságok s a zabolátlan képzelőerő nem tud olyan sokféle lehetőséget vad mondatokba szinezni, mint amennyit néhány hét, vagy hónap rejteget a titkokat kutató szemek elől... A világháború már régesrégen saját törvényeinek engedelmeskedik s az utolsó, véres fordulatok kifejlésében édes-kevés szerepe lesz a roppant küzdelem eredeti okainak... Az öt földrészen lángot vetett háború, a fegyveres viaskodás lázában az új okok ezreit szülte, — folytatni halálos elszántsággal a dühödt harcot a történelem nagy ítéletéig. Megdöbbenne mindenki, ha egy mindannyiunk fölött álló lángeszű bölcs feltárná az események összefüggő sorrendjében, hogy mi változott meg öt hosszú esztendő alatt, a hadviselő felek céljaiban, módszereiben, eszmevilágában és hatalmi politikájuk rendszerében... Végső diadalt eddig csak a háború belső logikája aratott s ez a kétes győzelem lesodorta a szembenálló óriás táborokat az igazságkeresés és a lovagias katonai megoldás hadi útjáról. Kénesőt árasztanak lakónegyedekre s a természetes következmény, a bosszú és megtorlás minden bombatűznél izzóbb gondolata... A keresztény időszámítás 1939-ik esztendejében, a páriskörnyéki békék részleges revizióját, világhatalmak hadüzeneteivel akadályozták meg. Az volt a jelszó, hogy tűrhetetlen a kis népek elnyomása, de mostanában féltucatonként hagyják jóvá Moszkva mohó igényeit a kisebb népek bekebelezésére... Az elhalványuló eredeti okok mögül, brutális megvilágításban meredeznek elénk a háború új céljai, irgalmatlan megtagadásával az európai népek önrendelkezési jogának! Ki csodálkozhatik azon, hogy az életüket és szabadságukat féltő nemzetek fiai, a világpolitika letagadhatatlan új irányzatában s különösen a bolsevizmus hatalmi bódultságában, aggodalmaikat igazolva látják s az életösztön erejével hisznek és bíznak a közös európai érdekeket hősi áldozatokkal védő seregek erkölcsi és katonai ellenállóképességében! Ez a hit a legkisebb hozzájárulás nemzeti létünk biztosításához...

Felülmúlhatatlan

és megrázó élmény a világhelyzet áttekintése... Nem a számok, a jelentések és az adattárak holt anyagára gondolunk, hanem az idők keresztjére feszített eleven emberre. Állj a csillagos ég alá, mélységes csöndjében az éjszakának, nézd a téli ködtől sápadt fényeket s gondolj arra, hogy mi történik a csillagok boltozatának széles ívei alatt... Valahol Vitebszk körül és Zsitomirnál reng a föld az ágyúdörgéstől; lángcsíkok rohannak át a sötétségen, mintha a tejút leszakadt volna s csillagjai ott sisteregnének a csatatér hosszában; üvölt a vihar s rohamot biztat az elkeseredett emberi ordítás; páncélosok száguldanak egymásra; gránátvetők dobálják a halált; frontok szakadnak át a katonahullámok fergetegében s összezáródnak újra vaskapcsok módján; sebesülteket kötöznek és hordoznak; friss harcosok rohannak az elesettek helyére; bajtársak védenek bajtársat a testükkel; eláll a szél s leszakad a hó sűrű, összeállott pihékben és senki sem tudja, hogy ki szorongat fegyvert a keze távolságában: — és mégis áll a harc, mert az egyéni sorsot, szenvedést és halálfélelmet lenyügözi a történelem titokzatos vasakarata!... Valahol gépek zúgnak a csillagok alatt félelmetes, hosszú sorokban; riadót süvitenek a szirénák; fáradt munkásemberek s törődött aszszonyok kapkodnak álmodó gyerekeik után; a légvédelmi pincék mélyére tompa dörgés hallik; a közelségben robban a légi akna s a falak megremegnek; imádság zokog és gyereksírás; tűz ropog a lakásokban; elhamvad a kis családi vagyon s minden drága emlék: — és mégis az élet joga győz, mert a romok közül is kisarjad a küzdés, az ellenállás és az önsegély halhatatlan ereje!... Állj a csillagos ég alá, ember, gondold végig mások megpróbáltatását, békéd csendjében és ne panaszkodj! Ne panaszkodj!... Ne lázítsd önmagadat senki bujtogatására avval, hogy már kibírhatatlan a helyzet, hogy hidegebb a szobád mint a békében, hogy zsúfolt a villamos, hogy drága az új ruha, hogy több dohánytőzsdét kell végigtalpalnia a mindennapi cigarettaadagért, hogy álldogálni kell az üzletek előtt s hogy csupa rendetlenség mostanában a tisztességes, dolgozó ember élete. Ne panaszkodj, mert igazad van! De minden igazságod elmosódik, mint a téli ködtől ölelgetett távoli csillagok fénye, ha a földi poklok felszikrázó tüzére gondolsz. Ne hívd ki magad ellen, magunk ellen a végzetet, a korai panaszokkal. A világ titka megfejthetetlen s lehetséges, hogy a türelemért jutalmat s a nyűgös panaszokért büntetést írnak történelmünk könyvébe az égi hatalmak.

A diplomácia

és a háborús propaganda fekete piacain figyelemreméltóan megélénkült az évvégi tevékenység. Ezeken a rejtett tőzsdéken küzdenek a becsületes és tiszta fegyverek ellen rágalommal, hamis jelentésekkel, a kisebb népek terrorizálásával, az osztályharc, a kommunizmus, a belső összeomlás sűrített mérgének alattomos szétfrecskendezésével! Ennek a politikai boszorkánykonyhának mesterkedéseit tanulságos példákkal leplezte le Nedics Milán, a szerb miniszterelnök, aki erős és keserű rádióbeszédében elmondotta, hogy 1941 tavasza óta több mint 1 millió szerb hullott ki az élők sorából, de a dühöngő polgárháborút még ma is kényükkedvük szerint irányítják és használják ki az állítólagos szövetségesek. „Az angoloknak többet ér ma Tito, mint tegnap Mihajlovics" — panaszkodik a szerb miniszterelnök, — „Hull amerikai külügyminiszter pedig arra szólítja fel a szerb népet, hogy csatlakozzék Titohoz, amíg nem késő, holott a szerb kultúra hívei hallani sem akarnak a bolsevizmusról!... Hull messze van és nem ismeri a mi viszonyainkat..." Ez bizony így igaz, az utolsó szóig. Tito, Sztalin marsallja kitiltotta a szerb királyt és kormányát az országuk földjéről s a szövetségesek Titónak adnak igazat... A háború kereke ráfordul az ezerszer megünnepelt segítőtársakra! Akiknek nem tetszik, belesóhajthatnak a világegyetembe. A szovjetsajtó mostmár gúnyosan ír „az amerikai bárokban üldögélő" államszövetségi tervgyárosokról, — értsd az Atlanti Charta híveiről, — s azt üzeni nekik, hogy „Litvániának, Lettországnak és Észtországnak vissza kell térnie a szovjetcsalád kebelére!..." Micsoda család és micsoda kebel!... Új szovjetinduló kel szárnyra, amely a Föld minden népének családi tulajdonba ajánlja az áldozatok vérétől vörös kommunista lobogót s elvakult milliomosok őrjöngik örömüket a bolsevizmus szállászcsinálói elé... Jelentik, hogy Törökországban magasra ugrott az aranyvásárlási láz és döntésekre feszült a politika, jelentik, hogy Benes szerződése ideges nyugtalanságot keltett — Londonban, jelentik, hogy új meglepetések előtt áll a világ, jelentik az idegháború kiélesedését az összes rejtett frontokon. Bizony, jó volna tudni, hogy mit rejteget előlünk, — az 1944. esztendő...

A kultura

kérdéseiben nem ártana meg a magyar közvéleménynek a — nagyvonalúság... Ahogy eltúlozzák a zsidók és kapcsolt szövetségeseik minden kis kultúrszegénylegény javára az áradozó dicséretet, ha a maguk frontján rikkant egyet s minden jobboldali meggyőződésű embert, — ha jogos, ha jogtalan, — ádázul lehurrognak, ugyanúgy lábrakap sokszor rosszul értelmezett visszaütésnek a jobboldalon is az a szokás, hogy látatlanban csépelik a politikai ellenfélnek érzett írók és művészek minden alkotását és a nevetségességbe buzgólkodják az erénycsőszködést. A baloldalon a leghumorosabb kisiklás az egyik délutáni lap cikke volt, amelyben egy haragos polgár, a villamosokon lejátszódó izgalmas és udvariatlan jelenetekért, „bizonyos irányzatok és mozgalmak" szellemét teszi felelőssé s nagyképű szemforgatással azt állítja, hogy a jobboldali világnézet tanította az ifjúságot arra, hogy a gyöngébbek és az idősebbek rovására könyököljön magának helyet a villamosokon és az életben. Ennek az állításnak komiszságára kár lenne sok szót vesztegetni, mert a nacionalista életfelfogás sohasem tanította az „aki bírja, marja", pogányos elvét!... De a jobboldalon is sűrűsödnek a türelmetlenség enyhén korlátolt jelenségei. Valamelyik vármegyében azt követelték, hogy náluk csak „oktató tárgyú" mozgóképeket mutassanak be s a főispán még azt is ékesen kifejtette, hogy ami Budapesten bájos vígjáték lehet, az a faluban erkölcsrontó métely... Talán mégis kissé kiszáradt, atyáskodó és jogtalan az ilyen követelés. A falu sem szereti az agyonoktatást s a nevetés sem a budapestiek monopóliuma. Egyébként a nemzetnevelésnek éppen az a legfontosabb feladata, hogy ne feszüljön ég és föld a falusi és a városi ember életlátása közé!... Ami rossz a falun, nem jó az Budapesten sem. Egyéni vélemény kifejtésére mindenkinek joga van, de nem szükséges állandóan eldörögni az erkölcs és a haza üdvét, önkényes indokolásnak. Herczeg Ferenc új darabja a „Fecske és Denevér" ellen is, valami erkölcsi hadjárat indult s várakozó előítélettel néztük meg a karácsonyi pihenő napokon az előadást. Ragyogó, szellemes, szépnyelvű színdarab Herczeg Ferenc alkotása s az ember azon csodálkozik, hogy ezt az erkölcsös és a mai élet ferdeségeit bölcsen szatirázó friss színjátékot, hogy írhatta 80 éves irodalmi nagyság?... És Zilahy Lajosnak is sok kérdésben ellenfelei lehetünk kemény vitákban, ha nem is hallgatjuk el, hogy a „Fatornyok" maradandó művészi remeke a színházi irodalomnak. A magyar kultúra régi nagyságát, finom veretét, lélekbe és gondolatba épített, nemesen csiszolt arányait érzi és látja a színházlátogató Zilahy Lajos mesterművében s a művészek páratlanul emberi játékában. Olyan ritkák a mai világban a tökéletes kultura élvezetének nagy órái, hogy nem szabad értük megtagadni a — hálát...

Honvédeink DICSŐSÉGE

FALVAY ANDOR
százados, Kormányzói Dícsérő Elismerés Magyar Koronás Bronz Érdemérme a hadiszalagon kardokkal

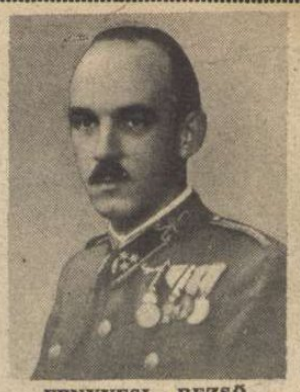

FENYVESI REZSŐ
százados, Kormányzói Dícsérő Elismerés Magyar Koronás Bronz Érdemérme a hadiszalagon kardokkal

JUHÁSZ GYULA
főhadnagy, Magyar Érdemrend Lovagkeresztje kardokkal a hadiszalagon

Dr. DÉRER LAJOS
főhadnagy, Kormányzói Dícsérő Elismerés Magyar Koronás Bronz Érdemérme a hadiszalagon kardokkal

TÓTH LÁSZLÓ VI.
főhadnagy, Kormányzói Dícsérő Elismerés Magyar Koronás Bronz Érdemérme a hadiszalagon kardokkal

PALOTAI LÁSZLÓ
főhadnagy, Kormányzói Dícsérő Elismerés Magyar Koronás Bronz Érdemérme a hadiszalagon kardokkal

BAJAI PÁL
főhadnagy, Kormányzói Dícsérő Elismerés Magyar Koronás Bronz Érdemérme a hadiszalagon kardokkal

nemes FEHÉR LAJOS
hadnagy, Kormányzói Dícsérő Elismerés Magyar Koronás Bronz Érdemérme a hadiszalagon kardokkal

Dr. EÖSZE JENŐ
zászlós, Kormányzói Dícsérő Elismerés Magyar Koronás Bronz Érdemérme a hadiszalagon kardokkal

PATAKFALVY KÁROLY
zászlós, Kormányzói Dícsérő Elismerés Magyar Koronás Bronz Érdemérme a hadiszalagon kardokkal

MAGYAR ANDRÁS
ht. őrmester, Magyar Nagy Ezüst Vitézségi Érem kétszer, Magyar Kis Ezüst Érem, Magyar Bronz Érdem Érme a hadiszalagon

HERCZEGH ENDRE
hadapród őrmester, Magyar Bronz Érdemkereszt a hadiszalagon

BAKÓ FERENC
hadapród őrmester, Magyar Bronz Vitézségi Érem

HIDVÉGI ISTVÁN
őrmester, Magyar Bronz Érdemkereszt a hadiszalagon

Dr. PÓTA GYULA
hadapród őrmester, Magyar Kis Ezüst Vitégségi Érem

SÜTŐ BALÁZS
ht. őrmester, Magyar Bronz Vitézségi Érem kétszer

ÖTVÖS IMRE
ht. őrmester, Magyar Bronz Érdemkereszt a hadiszalagon

RUSIN MIKLÓS
tsz. szakaszvezető, Magyar Bronz Vitézségi Érem

SIBSZKI JÓZSEF
szakaszvezető, Magyar Bronz Vitézségi Érem

SZÖGEDI ISTVÁN
tsz. szakaszvezető, Magyar Nagy Ezüst Vitézségi Érem, Magyar Bronz Vitézségi Érem

HARY JÓZSEF
szakaszvezető, Magyar Bronz Érdem Érme a hadiszalagon

SZEGVÁRI (Haberl) LÓRÁNT
szakaszvezető, Magyar Bronz Vitézségi Érem

BIEN JÁNOS
szakaszvezető, Magyar Bronz Érdem Érme a hadiszalagon

SZEPESVÁRI SÁNDOR
szakaszvezető, Magyar Ezüst Érdem Érme a hadiszalagon

Ifj. SZALMA GÁBOR
őrvezető, Magyar Bronz Vitézségi Érem

CSMELA ISTVÁN
tizedes, Magyar Bronz Vitézségi Érem

DANIS ISTVÁN
szakaszvezető, Magyar Nagy Ezüst Vitézségi Érem

BUCSEK JÁNOS
tizedes, Magyar Bronz Vitézségi Érem

CSIZMADIA SÁNDOR
tizedes, Magyar Bronz Vitézségi Érem

RUDICS VILMOS
tizedes, Magyar Bronz Vitézségi Érem

CSABAI FERENC
őrvezető, Magyar Bronz Vitézségi Érem

CZIRÁKI LÁSZLÓ
őrvezető, Magyar Kis Ezüst Vitézségi Érem

VIDA SÁNDOR
őrvezető, Magyar Bronz Vitézségi Érem

JAKAB LAJOS
őrvezető, Magyar Kis Ezüst Vitézségi Érem

HOLÓKÖVI JÁNOS
őrvezető, Magyar Kis Ezüst Vitézségi Érem, Magyar Bronz Vitézségi Érem

HAMARA GYÖRGY
honvéd, Magyar Bronz Vitézségi Érem

SZABÓ LAJOS
honvéd, Magyar Bronz Vitézségi Érem

CSIBA JÓZSEF
őrvezető, Magyar Bronz Vitézségi Érem

Magyar képhiradó

KARÁCSONYI ÜNNEPSÉG A VÁRBAN

A KORMÁNYZÓ ÚR CSALÁDJÁVAL együtt résztvett a testőrség karácsonyi ünnepi estjén.

FELAVATTÁK A HORTHY MIKLÓS GYÓGYINTÉZETET, AMELY EURÓPA EGYIK LEGMODERNEBB KÓRHÁZA

ÖTÉVES MUNKA UTÁN most készült el az állami alkalmazottak kútvölgyiúti „Horthy Miklós" gyógyintézete. A 267 ágyas, legkorszerűbben felszerelt kórház nyolcemeletes, — belgyógyászati, sebészeti, szülészeti és gyermekosztályát ünnepélyes keretek között adják át a nyilvánosságnak

GYÓGYINTÉZET egyik világos, barátságos folyosója.

A MŰTŐ FALAIT VILÁGOSKÉK CSEMPE BORÍTJA, — a terem feletti hatalmas kupola nyílásaiból az orvostanhaligatók különleges távcsővel figyelhetik a műtétek lefolyását, — a professzor magyarázatát hangszórók közvetítik.

AZ ÁPOLÓNŐVÉREK közös ebédlő-terme.

TÉLI KÖD BUDAPESTEN...

Az elmult hét keddjén szokatlanul sűrű köd borította fővárosunkat. A rossz látási viszonyok számtalan balesetet okoztak.

MAGYAR FUTÁR

ZSÚFOLT A PIAC-TÉR MINDEN VASÁRNAP. Kereskedő alig van. Az őstermelők árulják portékájukat szabadon.

VASÁRNAPI VÁSÁR

A MAGYAR FUTÁR HELYSZINI KÉPRIPORTJA A SZOVJETFRONT MÖGÖTTI UKRÁ

A LÓVÁSÁRON ÜGYESEN KELLETI A LOVÁT AZ UKRÁN LEGÉNY...

...KÖRBE LOVAGOL, csak úgy nyereg s kengyel nélkül, hogy erősítse a vásárlási kedvet...

AZUTÁN A FOGAZATÁT IS MEGMUTATJA az erős középkorú állatnak...

A TEJÁRUS ASSZONYOK gyorsan végeznek s azután indulnak ők is — vásárolni...

A KOLDUSNAK IS JUT ALAMIZSNA A VÁSÁRON, különösen, ha szépen muzsikál, vagyont érő hangszerén...

A KÖRNYÉKBELI FÖLDMŰVES ASSZONYOK sok szárnyast hoznak a piacra, amióta a magántulajdon jogát a megszálló hatalmak érvényesítették s a földműves lakósságot a szovjet-rabszolgaság jármától megszabadították.

VIDÁMAN KEZDŐDIK A CSEREVÁSÁR. A fiúk 50 darab cigarettát kínálnak a libáért s bizonygatják, hogy igen sovány. Az asszony eskü dözik, hogy kövér a liba s legalább 100 cigarettát kell hogy hazavigyen az urának. A végén megegyeznek 75 cigarettában...

UKRAJNÁBAN

KÖZSÉG ÉLETÉRŐL, A KARÁCSONY ELŐTTI NAPOKBAN

AZ ALKU GYORSAN VÉGETÉR, kész a vásár s az új tulajdonos már az áldomást húzza lefelé a votkás-üvegből

ELKELT AZ ÁRÚ... A falusi asszony gondosan a kosárba számolja a pénzt...

NA NE TRÉFÁLJON!... Magasnak véli az árat a fiatal ukrán leány a textilárusnál.

KRISZTUSKÉPET VETT a szovjeturalom alatt felnőtt földművesasszony s boldogan nézegeti a családi otthon új díszét... Súlyos, nehéz az élet a szovjetfront mögött, de még ma is százszor emberibb, mint a szovjeturalom alatt — békében!...

JÓ VOLT A VÁSÁR, indulhatunk hazafelé..

A BÁRÁNYBŐR BUNDA a legjobb védelem a szörnyű hidegben s álcázásra is kitűnő a hósivatagban . . .

A RÖVID PRÉMMELLÉNYT kedvelik a katonák. Meleg gyapjú alsóruha s a könnyű bekecs, jobb öltözet a mozgóháborúban, mint a nehéz bunda vagy köpeny

EZ A TELJES FELSZERELÉS A TÜZÉREKNÉL. Szalmából font hatalmas lábvédőket kapnak az egyhelyben járó katonák

TÉLI RUHÁZAT a szovjetfronton

A keleti hadszíntérről jelentik, hogy befagytak a folyók s már a harckocsik is átkelhetnek a vastag jégpáncélokon. Délen hidegebb van, mint északon, de a szeszélyes időjárás csak rövid ideig tarthat s az óriás front minden szakaszát rövidesen belepi a hó . . . A szovjet az arcvonalakra dobja téli hadseregét, de a németek is érvényesítik a vad telek tanulságait, hadseregük téli felszerelésében . . .

A GÉPKOCSIVEZETŐK TÉLI RUHÁJA. Könnyűnek látszik, de belső, réteges vatelinbélése a legnagyobb hidegtől is megóvja a kocsivezetőt.

AZ SS-KÖTELÉKEK nyári egyenruhájukra prémmel bélelt nadrágot és bekecset húznak s háromszoros és négyszeres ruházati réteg fedi testüket, nagyobbára köpeny nélkül. Ez az öltözködés „kínai" módszere.

NEMEZ SISAK ÉS ORRVÉDŐ borítja az arcot. Ha a sisakot felkapesolják csak a szemei látszanak a halálfejes harcosnak . . .

←

A NEMEZ-CSIZMA a legtökéletesebb lábbeli a szovjetfronton

AZ ÉV TÖRTÉNETE

Világpolitikai események 1943-ban

2 Német jelentés szerint a háború alatt eddig összesen 30 millió tonna angolszász hajótér semmisült meg.

A Főméltóságú Asszony a magyar társadalom segítségét kéri fronton küzdő honvédeink családjainak támogatására.

3 Hitler napiparancsa a véderő katonáihoz: „Ebben a harcban ezentúl már semmiféle kompromisszum sem lehetséges."

Súlyos harcok Velikije-Luki körül, — a magyar arcvonalak előtt megélénkül az ellenség harcitevékenysége.

6 A Donvidéken elkeseredett védőharcok folynak.

9 Sztalingrádnál egyre erősbödik a szovjet nyomás

Roosevelt az amerikai néphez intézett üzenetében hangsúlyozza, hogy súlyos áldozatok és kemény harcok várhatók a jövőben.

A honvédvezérkar főnökének közlése szerint 1942 augusztus 20-tól kezdve 1942 december 31-ig a magyar hadsereg összesen 13.332 főnyi veszteséget szenvedett a bolsevizmus ellen vívott küzdelmeiben.

10 A kínai nemzeti kormány hadat üzen az angolszász hatalmaknak.

12 Súlyos bolsevista tömegtámadások a keleti front valamennyi szakaszán, — a szovjet tíz nap alatt 625 páncélost veszít.

14 Erős bolsevista támadások a magyar vonalak ellen.

Linkomies tanár, a finn parlament alelnöke Magyarországra érkezik.

Állandó harcok Tunéziában, — élénk légitevékenység Libia felett.

17 Negyvenfokos embertelen hidegben elkeseredett harcok folynak a keleti front valamennyi szakaszán, — a német jelentések kiemelik a magyar csapatok hősies küzdelmét.

19 Velikije-Luki védői átvágják magukat a német vonalakig.

Sztalingrád védői emberfeletti erővel küzdenek a megismétlődő szovjetrohamok ellen.

Churchill Washingtonba utazik, hogy Roosevelttel találkozzék.

Rommel haderői ismét mozgó hadviselésbe kezdtek.

21 Chile megszakítja a diplomáciai viszonyt a tengelyhatalmakkal.

Gyors német harcigépek nappali támadást intéznek London ellen.

Sztalingrád térségében tombol az elkeseredett küzdelem.

23 Szász Lajos közélelmezésügyi miniszter szigorú rendszabályokat jelent be a háborús idők vámszedői ellen.

Tripoliszból nyugatra vonulnak a tengelycsapatok.

A magyar csapatok tovább folytatják elhárító harcaikat és tervszerű hadmozdulataikat a fokozódó szovjetnyomás ellenére is.

24 Casablancában állandóan folyik a Churchill—Roosevelt-féle tanácskozás; — az angolszász vezérkarok tíz napig tartó üléseken állapították meg az 1943-as esztendő offenzivájának terveit.

Sztalin nem hajlandó résztvenni az északafrikai megbeszéléseken.

27 A német csapatok a legnehezebb harci és időjárási körülmények között folytatják harcaikat a szovjetfront gyujtópontjaiban.

Tozso japán miniszterelnök a tengelyhatalmak győzelmében vetett törhetetlen reményéről beszél a japán parlament megnyitásán.

29 Változatos harcok Voronyezstől nyugatra.

Németországban bevezetik az általános munkakötelezettséget.

Borisz király nagy beszédet mond a bolgár nemzet egységéről.

Olaszország is elrendeli a munkaerők totális mozgósítását.

31 A Német Birodalom a nemzetiszocializmus győzelmének és uralomrajutásának 10. évfordulóját ünnepli.

1 Januárban a német tengeralattjárók és repülők 522.000 tonnányi ellenséges hajóteret pusztítottak el.

Roosevelt visszatér Washingtonba az afrikai tanácskozásról.

A Kormányzó Ur táviratban üdvözölte Hitler kancellárt a hatalom átvételének 10 esztendős évfordulóján.

A Führer Paulus vezérezredest, a sztalingrádi védők hős parancsnokát vezértábornaggyá nevezte ki, — Sztalingrád hősies küzdelem után elesik.

Doenitz vezértengernagy veszi át a német haditengerészet főparancsnokságát.

3 Churchill Adanában megbeszéléseket folytat a török köztársasági elnökkel.

Novorosszijszk vidékén szétverik a partraszállt bolsevistákat.

Sztalingrádból 47.000 sebesültet mentettek ki a német repülők.

5 Északafrikában szabadonbocsátják a kommunistákat az angolszászok.

A vezérkar főnökének jelentése szerint honvédeink még mindig kemény elhárító harcokat vívnak.

Mussolini újból átvette a külügyminisztérium vezetését.

A Ladoga-tónál meghiúsulnak a szovjettámadások.

8 Rundstaedt tábornagy szemleutat tesz a nyugati tengerpart védőövezetében.

Ciano grófot szentszéki nagykövetté nevezik ki.

Kurszk előtt megállították a nagy szovjetoffenzivát.

10 Libia és Tunisz határán meghiusult az angol támadás.

12 Nehéz harcok a Donec felső folyása mentén.

Honvédeink hősi és önfeláldozó harcáról számol be a német hivatalos jelentés.

14 Súlyos fegyház- és börtönbüntetést kaptak az erdélyi kommunista per vádlottjai.

Magyarországra érkeznek a keleti front magyar sebesültjei.

17 Súlyos angol bombatámadások Milano és Spezia ellen.

Rosztovot és Vorosilovgrádot tervszerűen kiüríti a német hedvezetőség.

Újból Ryti volt elnököt választották meg Finnország elnökévé.

Charkov előtt egyre súlyosbodnak az elhárítóharcok.

Nápolyt és Palermot bombázzák az angolszászok.

18 Japán folytatja sikeres megsemmisítő hadműveleteit az elszigetelt kínai csapattestek ellen Kínában.

19 Charkovot kiürítik a hadifontosságú berendezések elpusztítása után.

Mihajlovics tábornokot a tengelyhatalmakkal való összejátszással vádolják Moszkvában.

20 Leningrád körül meghiusulnak a szovjet áttörési kísérletei.

Gandhi súlyosan megbetegedett.

Elkeseredett harcok a kubáni vidéken és Orel körül.

23 Spellmann newyorki hercegérsek a Vatikánba érkezett.

Csungking sürgős segítséget kér az USA-tól.

Rommel súlyos csapásokat mér Tuniszban az angolszászokra.

24 A pápa magánkihallgatáson fogadta Spellmann érseket.

Izmet Inönü török köztársasági elnök nagy beszédben hangsúlyozta Törökország semlegességi politikájának változhatatlanságát.

25 A keleti front egész hosszán megszilárdul a német védelem.

Hitler kiáltványa a nemzetiszocializmus megalapításának évfordulóján: „Ez a harc nem az árja emberiség pusztulásával, hanem a zsidóság Európából való kiirtásával fog végződni..."

27 Moszkva ünnepélyes ígéretet tett az emigráns cseh kormánynak Csehszlovákia feltámasztására.

Felújultak a német tisztogatóharcok a boszniai bandák ellen.

28 Izjum térségében a nagy német támadás megtörte a bolsevista ellenállást.

Angol terrortámadás Köln és Wilhelmshaven ellen.

Német ellentámadás Oreltől északra.

A honvédhadsereg átcsoportosítása befejeződött.

1 Ribbentrop öt napig tárgyalt Rómában és átnyujtotta a Führer üzenetét a Ducenak

Nyolc nap alatt 1066 páncélost veszített a szovjet.

A német támadóhadosztályok a Donecen is átvetették az ellenséget.

Februárban 576.000 tonna angolszász hajótér semmisült meg.

Bulgária megszigoritja rendszabályait a zsidók ellen.

3 A canterbury érsek üdvözlő táviratot küld a zsidók világkongresszusának.

Angol repülők támadása Berlin ellen.

Tovább halad előre a német ellentámadás az izjumi térségben.

5 Súlyos német megtorlótámadás London ellen.

Sikeres német-horvát előretörés Keletboszniában.

6 Német tengeralattjárók újabb 97.000 tonnányi angol hajóteret semmisítettek meg.

A németek sok más helységgel együtt visszafoglalják Liszicsanszk városát.

9 Londont újabb súlyos légitámadás éri.

Az Ilmen-tó körül páratlan hevességgel tombol a harc.

Amerika élesen bírálja Sikorszkiék álláspontját a szovjet-lengyel vitában.

Nürnberget és Palermot nagy angolszász légikötelékek bombázzák.

10 Ujból Izmet Inönüt választották Törökország elnökévé.

Charkovnál tovább halad előre a német támadás.

A szovjet újból sürgeti a második arcvonalat.

12 Német tengeralattjárók hat nap alatt 207.000 tonnányi 36 angolszász hajót sülyesztettek el.

A bolsevisták márciusban 773 páncélost vesztettek.

Német harcirepülők nappali villámtámadása London ellen.

Az angolok Stuttgartot és Palermot bombázták.

13 Magyar légikötelékek sikeres harcairól számolnak be a német jelentések.

Kállay miniszterelnök beszédében változatlan hűségünket hangoztatja európai kötelességeink és magyar céljaink iránt.

Moszkva az indiai élelmiszerkészletek átengedését követeli Angliától.

14 Eden Washingtonban tárgyal.

15 Charkov újra német kézen.

Magyarország országszerte megünnepli március idusának történelmi évfordulóját, — a Kormányzó Ur szózatot intézett a fiatalsághoz.

18 Bjelgorod terében nagy sikereket ér el a német támadás.

Kállay Miklósné felhivást intéz a társadalomhoz a hadiárvák érdekében.

Eden Litvinovval tárgyal Washingtonban.

20 A Kormányzó Ur táviratban üdvözli az újonnan elnöknek megválasztott Izmet Inönüt.

A németek elfoglalták Bjelgorodot.

32 hajót összesen 204.000 tonna tartalommal sülyesztettek el a német búvárhajók.

21 A magyar hadijelentés közli, hogy a magyar csapatok váltak le utolsónak a Donról.

23 Hitler beszéde a hősök emléknapján: „A háború végén nem Németország vagy szövetségesei lesznek a bolsevizmus áldozatai, hanem azok az országok, amelyek mindinkább a zsidóság kezébe adva magukat összeomlanak és kiszenvednek a bolsevista méregtől."
Rommel szilárdan kezében tartja a tuniszi erődvonalat.

25 Német búvárnaszádok újból 15 angolszász hajót süllyesztettek el 73.000 tonna ürtartalommal.

27 Majszki londoni szovjetkövet éles hangon sürgeti a második frontot.

28 Vlasszov volt szovjettábornok vezetésével orosz nemzeti felszabadító hadsereg alakul Németországban.
Az új német páncélos, a Tigris, először jelent meg a keleti arcvonalon, — mindenütt óriási pusztítást vitt végbe a szovjet vonalakban.
A Kubáni hídfőnél minden orosz támadás meghiusul a német védelmen.

30 Eden washingtoni tanácskozásai után hazatér Londonba.
Berlint újabb terrortámadás érte.
A Kormányzó Ur Bornemisza Gézát iparügyi, Zsindely Ferencet kereskedelmi miniszterré nevezte ki.
A Don és Dnyeper között a németek 1350 helységet foglaltak vissza a német ellentámadások során.

1 A tengelycsapatok Tuniszban szívósan ellenállnak a fokozódó angolszász nyomásnak.

2 Március folyamán a német repülők és búvárnaszádok összesen 149 ellenséges hajót süllyesztettek el 926.000 tonnatartalommal.
Egyre feszültebbé válik az oroszlengyel viszály.

4 A bolsevisták márciusban 1267 repülőgépet vesztettek.
Borisz bolgár király a Führer főhadiszállásán megbeszéléseket folytatott.
A német sajtó beszámol az Atlanti Fal elkészüléséről.

6 Az angolszászok terrortámadásaik során két nap alatt 62 gépet vesztenek.
Kállay Miklós római tanácskozásai során megállapították a nézetek azonosságát s az olasz és magyar szándékok egységét.

7 Az angolok a párisi lóversenytér ellen hajtottak végre terrortámadást.
Pétain drámai felhívásban hívja fel a francia népet az egységre az új politikai célkitűzések érdekében.
Daladiert, Blumot és Gamelint Németországba szállítják.

9 Antwerpenben 180 iskolásgyermeket öltek meg az angol bombák, — 2000 halott a városban.
Német búvárnaszádok ismét elsüllyesztettek 102.000 tonnát.
Finn ujságíróküldöttség érkezett Budapestre.

11 Gandhi újabb éhségsztrájkot kezd.
Viszonylagos nyugalom a szovjetfront egész hosszán.
Papen a török külügyminiszterrel tárgyal.

12 Tuniszban egyre fokozódó nyomással támadnak a túlerőben lévő angolok.
Horvátország fennállásának második évfordulóját ünnepli.
Újabb angolszász terrortámadások a német polgári lakosság ellen.

13 Hitler és Mussolini találkozó: Összes erőink harcbavetésével a végső győzelemig folytatjuk a háborút!
vitéz Jány Gusztáv, a 2. magyar hadsereg parancsnoka, magas német kitüntetésben részesül.
A tengelycsapatok Tuniszban megkezdik tervszerű visszavonulásukat.

14 Német tengeralattjárók újabb 138.500 tonnányi ellenséges hajóteret süllyesztettek el.
Szmolenszk közelében, Katynban megtalálják a szovjet lengyel áldozatainak tömegsirjait.

17 Eisenhower főhadiszállása a tengelycsapatok igen kemény ellenállását jelenti Északtuniszban.
Meghiúsult szovjettámadások a kubáni hídfőnél.
Egy nap alatt 86 repülőgépet vesztenek a német városokat támadó angolszászok.
Német és lengyel felkérésre a nemzetközi Vöröskereszt állapitja meg a katyni tömegsirok áldozatainak személyazonosságát

18 A német légierő súlyos támadást intéz London ellen.

20 A Kormányzó Ur látogatást tesz Hitler kancellár főhadiszállásán.
Novorosszijszk vidékén élénk a harcitevékenység.

21 A Kormányzó Ur jelenlétében leplezik le a hősi halált halt kormányzóhelyettes arcképét Szolnokon.
Hitler születésnapját ünnepli Németország.

22 Horthy Miklósné rádiószózatot intéz a magyar társadalomhoz.
Moszkva árulással vádolja a Sikorszki-kormányt.

23 Átalakul a japán kormány, — az új kormány a legteljesebb nemzeti egység jegyében kezdi meg munkáját.
Az angolszászok 1942-ben 12 millió tonnányi hajóteret vesztettek.
A német megszálló csapatok Cherbourg és Le Havre között kiürítik a partvidéket.

25 Kemény harcok Tuniszban.
Német tengeralattjárók elsülyesztenek 16 angolszász hajót 121.500 tonna tartalommal.
Tiso szlovák államelnököt fogadta a Führer.
Zsindely Ferenc kereskedelmi miniszter Szófiába utazik.

26 A Kormányzó Ur kihallgatáson fogadja a hazaérkezett páncélos hadosztály küldöttségét.
Moszkva végleg szakít az emigráns lengyel kormánnyal.

28 Német tengeralattjáró elsülyesztette a Ranger amerikai repülőgépanyahajót.
Súlyos anyagcsata tombol Tuniszban.
A Führer fogadja főhadiszállásán Pavelics horvát államfőt.

30 Vérbefulladt szovjet tömegtámadások a kubáni hídfőnél.
Japán a Tenno születésnapját ünnepli.
Újabb súlyos angolszász terrortámadások német városok ellen.
A lengyel követ elhagyja Moszkvát.

1 Hazaérkezik a frontról a 2. magyar hadsereg.
Feszültség az amerikai és a finn kormány között.
„A német fegyverek jobbak, mint valaha" — mondja Ley dr. birodalmi miniszter.
A Tigris-páncélosok hatalmas sikereket aratnak a keleti fronton.

2 A Führer főhadiszállásán fogadja Laval francia miniszterelnököt.
Nagyarányú bányász-sztrájk az Egyesült-Államokban — állami kezelésbe veszik a bányákat.

4 A németek áprilisban 423.000 tonnát süllyesztettek el.
Nemzetközi orvosbizottság megállapításai szerint nyakszirtlövés okozta a katyni tömegsirok áldozatainak halálát.

5 Kormányzói kézirattal elnapolják a Képviselőházat.
A londoni lengyel kormány súlyosan vádolja Sztalint.
Politikai gyilkosságok Bulgáriában — erélyes ellenrendszabályok.

6 Újabb 102.000 tonnányi angolszász hajóteret semmisítettek meg a németek.
Terrortámadást intéztek az angolok Antwerpen ellen.

7 Mussolini: „A kemény idők véres áldozatait győzelem fogja jutalmazni."

9 Elkeseredett küzdelem Tuniszban.
A magyar belügyminiszter éles szavakban ítéli el a parazitákat és a háború jogtalan vámszedőit.
Bizertát kiürítették a tengelycsapatok.
Erélyes intézkedések a bulgáriai zsidók ellen.

11 Óriási veszteségek mellett sikertelen szovjet tömegtámadásokat jelentenek a kubáni-hídfőnél.

13 Churchill ismét Washingtonban, majd Ottavában tárgyal Roosevelt elnökkel.
Elkészült az Atlanti Fal — jelenti a német hivatalos hely.
Rommel vezértábornagyot a kardokkal és a gyémántokkal díszített tölgyfalombbal tüntette ki a Führer.
Sorozatos éjszakai razziák a dorbézolók ellenőrzésére Budapesten.

14 A tengelycsapatok dicsőséges küzdelmeik után befejezték az északafrikai hadműveleteket.
Linkomies miniszterelnök: „Finnországnak folytatnia kell a rákényszerített háborút."
Nagy eredménnyel zárult a magyar télisegély-akció.

15 Erős japán előtörés a Jangce mentén, Kínában.
Amerikai partraszállás az Aleuti-szigeteken.
Újabb terrorista bandát lepleztek le Szófiában.

18 Churchill washingtoni rádióbeszédében hangsúlyozta a német invázió még mindig fenyegető veszedelmét és újabb nehéz harcokat jósol.

Egy nap alatt 30 ellenséges gépet lőttek le német terület felett.
Súlyos angol légitámadás éri Bordeaux városát.

20 A Kormányzó Ur kihallgatáson fogadta a finn kulturális küldöttség tagjait.
Súlyos harcok, sikeres német elhárítás Keleten.
Fokozódó légiharcok nyugaton, — sorozatos riadók Londonban.
Az angolszászok az összegezett jelentések szerint eddig 31 millió tonna hajóteret vesztettek.

21 Új hadjárat indul a boszniai partizánok ellen.
Budapestre érkezett a bolgár vezérkar főnöke.

22 Yamamoto tengernagy, a japán hajóhad főparancsnoka hősi halált hal.
Újabb erős német légitámadás London ellen.
Moszkva feloszlatja a III. Internacionálé szerveit a „fasisztaellenes" államokban...

25 Hősies japán ellenállás Attu szigetén.
Wlassow tábornagy vezetésével a szovjetellenes orosz hadsereg megkezdi harcait a keleti fronton.

26 A Kormányzó Ur hadparancsban fejezi ki elismerését a 2. hadsereg hősies helytállásáért.
Moszkva azonnali élelmiszerszállítmányokat követel szövetségeseitől.
Leningrád előtt megtörnek a szovjettámadások.

28 Tovább folytatódik az angolszászok kíméletlen légiháborúja a német városok ellen.

29 Befejeződött a washingtoni konferencia.
Kállay miniszterelnök: „Magyarországon ma több zsidó él, mint egész Nyugateurópában együttvéve!"

30 Az angolszászok erősen bombázzák Délolaszországot és Sziciliát.
Átmeneti nyugalom az orosz fronton.
Az angol munkáspárt visszautasította a kommunisták belépési ajánlatát.

1 Churchill Washingtonból hazatérve Gibraltárban folytatja tárgyalásait.
Sorozatos angolszász terrortámadások az olasz városok ellen.

3 A német haditengerészet és a légierő május havában 430.000 tonnányi ellenséges hajóteret süllyesztett el.

5 XII. Pius pápa nagy beszédben emelt szót a kis nemzetek egyenlő jogaiért.
Meghalt Széchenyi Bertalan gróf, a felsőház elnöke.
Katonai forradalom Argentinában.
Angolszász repülők állandóan támadják Pantelleria szigetét.

9 Inönü török államelnök nagy beszédben hangsúlyozza országának további békés terveit és semlegességét.
Sorozatos kizárások az olasz fasiszta pártból, — erélyes intézkedések a szabotálók ellen.
Lampedusánál megsemmisítik a partraszállást megkísérlő angolokat.

10 A keleti arcvonalon átmeneti csend, csak járőrtevékenységet jeleznek.
A Kormányzó Ur Csatay Lajos vezérezredest honvédelmi miniszterré nevezi ki.

13 Pantelleria olasz helyőrsége beszünteti a harcot.
Argentinában új nemzeti kormány alakul.

16 Súlyos harcok a sziciliai csatornában az angol csapatszállítók és a tengely légierői között.
Japán jelenti: a Salamon szigeteknél 2383 repülőgépet vesztettek az amerikaiak.
A szövetségesek lezárják a sziriai-török határt.
Honvédeink sikeres harcokban pusztítják a megszállt területek partizánjait.

18 Magyarország kormányzójának 75. születésnapját lelkes szeretettel ünnepli az ország.
Tozso miniszterelnök Tokióban nagy beszédet mond: „Japán mindenre felkészült!"
Súlyos angol támadás Köln lakónegyedei ellen.
Ramirez tábornok, az új argentin diktátor hitet tesz a nacionalista politika mellett.
Az angol király Északafrikába utazik.

19 Bose, a hindu szabadságmozgalom vezére, Tokióba érkezik és bejelenti India szabadságharcának megkezdését.
Olaszországban újabb területeket hadiövezetnek nyilvánítanak.

20 Göbbels: „Eljön az óra, midőn a terrort terrorral fogjuk megtörni!"
Nagy török küldöttség látogatja meg a német védelmi berendezkedéseket.

23 De Gaulle és Giraud amerikai nyomásra kompromisszumot kötnek.
24 óra alatt 92 angol bombázó gépet lőttek le a németek.
24 Felemelték a kenyér- és liszt-fejadagot Magyarországon.
Biggini olasz miniszter hosszabb látogatásra Budapestre érkezett.
Korlátozzák a szénfogyasztást az USA-ban.
27 Átmeneti nyugalom a keleti fronton.
Az amerikai sajtó Róma bombázását követeli.
Szovjet katonai küldöttség Londonban a második arcvonalat sürgeti.
29 A magyar miniszterelnök szegedi beszédében bejelentette a zsidóbirtokok végleges tulajdonbajuttatását és leszámolását a feketepiaccal.

1 Churchill nagy beszédet mond a háborúról, amely a legsúlyosabban nehezedik Angliára.
Magyar kormányrendelet 20%-kal emeli a köztisztviselők fizetését, — felemeli a közszükségleti cikkek árát is.
2 Bose bejelenti a fegyveres indiai felkelést.
Súlyos angol terrortámadás Palermó ellen.
Nagyarányú kizárások a fasiszta pártból.
5 A szovjet megkezdi az általános támadást a keleti fronton, amely a súlypontok gyakori változtatásával, szakadatlanul dühöng.
6 Sikorszki tábornok, a lengyel emigráns kormány elnöke repülőgépével lezuhan és szörnyethal Gibraltár felett.
8 Óriási csata tombol a kurszki térségben.
Fokozódó angolszász előkészületek és csapatösszevonások a Földközi-tenger térségében.
9 Egy nap alatt 400 szovjetpáncélos pusztult el a kurszki csatában.
A német sajtó a magyar vadászrepülők győzelmeit méltatja.
Vinnica mellett újabb tömegsírokban találják meg a szovjet áldozatait.
10 A szovjetfront egész hosszában súlyos harcok folynak.
Terrortámadás Köln ellen.
Majszki londoni szovjetkövet jelentéstételre Moszkvába utazik.
13 Erős tengely-ellenállás Sziciliában a fokozódó angol nyomással szemben.
Súlyos légitámadás Torinó ellen.
15 Változatlan hevességgel tart Kurszk, Orel és Bjelgorod térségében a nagy anyagcsata.
Sziciliában tért nyernek az angolszászok.
16 Aachenben, Torinoban és Párisban nagy károkat okozott az angolszász légitámadás.
Az angolszászok partraszállási hajóhada Szicilia körül négy nap alatt 300.000 tonnányi veszteséget szenvedett.
18 Németországban Rommel vezértábornagy vezetése alatt külön hadsereget szerveznek az inváziós kísérletek elhárítására.
20 Súlyos angolszász támadás Róma ellen.
Franco: „Spanyolország főellenségei a szabadkőművesek és a kommunisták."
A Miusz-arcvonalon is megélénkül a harci tevékenység.
21 Hadiállapot Délolaszországban.
22 A németek véresen visszaverik az északnorvégiai Vardoenél partraszállást megkísérlő angolokat.
A német sajtó közli, hogy Hitler és Mussolini találkoztak egy északolaszországi kisvárosban.
24 A Kormányzó Úr Ghyczy Jenőt külügyminiszterré nevezi ki.
Elkeseredett harcok a sziciliai síkságon.
25 Mussolini lemond, — Badoglio tábornagy veszi át a király parancsára az ország katonai vezetését.
Badoglio első nyilatkozatában közli, hogy Olaszország minden körülmény között kitart adott szava mellett!...
Mussolinit ismeretlen helyen őrizetben tartják.
28 Elkeseredett, véres csaták a keleti front gyujtópontjaiban, — Orel és Krimszkája környékén.
29 Igen súlyos angol terrortámadás Hamburg ellen, — a német védelem 47 gépet lőtt le a város felett.
Majszki londoni szovjet nagykövetet helyettes külügyi népbiztossá nevezték ki.
30 Badoglio feloszlatja a fasiszta pártot.
Sziciliában változatlanul továbbfolynak a tengely heves elhárító harcai.
31 Július eleje óta 7000 páncélost és 2500 repülőgépet vesztett a szovjet.

1 Terrortámadás Kassel ellen.
Hitler kancellár születésnapi ajándékot juttat Mussolinihez.
Júliusban 550.000 tonna hajóteret semmisítettek meg a németek.
A független burmai állam megalakul, — az országgyűlés hadat üzen az angolszászoknak.
3 A Ploestit támadó zárt amerikai bombázókötelékek kétharmadát megsemmisítette a német védelem.
Orelnél hiába támad a szovjet, — veszteségei óriásiak.
4 Újabb terrortámadás Hamburg ellen.
Nagy német elhárítósiker a miuszi arcvonalon, — a zsákmány 700—700 páncélos és löveg.
Feszült helyzet Argentina és az USA között.
6 Nápolyt súlyos bombatámadás éri.
Cataniát és Orelt tervszerűen kiürítik a német csapatok.
Badoglio sajtója megadás helyett a végsőkig való ellenállásról ír.
8 Olasz tengeralattjárók hat hajót süllyesztenek el a gibraltári kikötőben.
9 Súlyos harcok kezdődnek a Donec felső szakaszán is.
Megkezdik Berlin kiürítését.
Bjelgorod a középső arcvonal súlypontja.
11 Sziciliában egyre nagyobb az angolszász nyomás, — a tengely a végsőkig ellenáll.
12 Sztalin ismét távol marad Churchill és Roosevelt legújabb kanadai találkozójáról.
13 Sumner Welles, az USA külügyi államtitkára lemond.
Vjazmánál is támadásba kezd a szovjet.
14 Ellenséges berepülés magyar területre.
Angol terrortámadások Bonn, Bohum, Milanó, Torinó és Róma ellen.
A tengelycsapatok elszakadási mozdulatai tervszerűen folynak Sziciliában.
Roosevelt és Churchill tárgyalásokat folytatnak Quebecben.
17 Anglia nem ismeri el Rómát nyílt városnak.
Újabb támadás Milanó ellen.
A Ladoga-tó mentén is támad a szovjet.
18 Az utolsó tengelycsapatok is elhagyják Sziciliát, — minden hadianyagot és készletet sikerült megmenteni.
19 Huszonnégy óra alatt közel 100 légierődöt lőtt le a német védelem.
20 A Kormányzó Úr kéziratot intéz a miniszterelnökhöz a háború hőseinek haladéktalan és méltó megjutalmazása tárgyában.
Német repülőgépek Bizertánál 100.000 tonna ellenséges hajóteret süllyesztenek el.
Badoglio hangoztatja, hogy az olasz nép összes erőinek harcbavetésével folytatja a háborút...
22 Az angolszászok súlyosan bombázzák az olasz városokat.
Bjelgorod térségében újabb döntő küzdelem kezdődik.
Japán és Thaiföld szerződést ír alá Bangkokban.
24 Nagyarányú német arcvonalrövidítés Charkovnál.
Egy nap alatt több mint 400 repülőgépet veszített a szovjet.
Litvinov washingtoni szovjet nagykövetet váratlanul visszahívják Moszkvába.
25 Terrortámadás Berlin ellen.
Washingtonban folytatják a kéthetes quebec-i konferenciát.
A cseh-morva protektorátus új elnöke Frick miniszter, — Himmlert a német birodalom belügyminiszterévé nevezik ki.
A quebec-i zárónyilatkozat nagy katonai akciókat jelent be Japán ellen.
26 Összeomlanak a szovjet nagy miuszi, izjumi és charkovi átkaroló támadásai.
28 Portugália kijelenti, hogy minden áldozatot meghoz becsületéért és szabadságáért.
Az angol kommunisták a második arcvonalat követelik.
Anglia, az USA, a Szovjet és Brazilia elismerték az algiri francia disszidens bizottságot.
29 A bolgár király súlyosan megbetegszik.
Nürnberg felett 60 támadó repülőt lőnek le a németek.
31 Borisz, Bulgária királya meghalt.
Finn hivatalos hely erélyesen cáfolja a különbéke híreket.
Dániában kivételes állapotot rendelnek el.
Az elpusztított Taganrogot kiürítik a németek.
Németország cáfolja a német-orosz különbékéről elterjedt híreket.

1 Újabb terrortámadás Berlin ellen.
Lefegyverzik a dán hadsereget és haditengerészetet.
2 A pápa nagy beszédet mond a totális háború ellen.
Német tengeralattjárók augusztusban összesen 377.000 tonnányi angolszász hajóteret süllyesztettek el.
3 Churchill újra Washingtonban tárgyal.
4 Az angolszászok partraszállanak a calábriai félszigeten.
7 Eltemették Borisz királyt.
Keleten újból meghiusultak a szovjet áttörési kísérletek.
10 Badoglio fegyverszünetet köt az angolszászokkal, — a németek megszállják Rómát és lefegyverzik az olasz hadsereget.
Délfranciaországtól kezdve Olaszországon át Görögországig német csapatok védik az európai partokat.
11 Német rohamkötelék meglepetésszerű partraszállása a Spitzbergákon.
12 Az olasz király és Badoglio Sziciliába menekül.
A németek bevonulnak Milánóba, Torinóba és Páduába.
Hitler nagy beszédben jelenti be a megtorlást.
14 A német ejtőernyősök a Gran Sassoról kiszabadítják Mussolinit.
A Duce látogatást tesz Hitler vezérnél.
15 A Salernonál partraszálló angolokat nehéz harcokban a tengerpartig verték vissza a németek.
Finnország visszautasítja a feltétel nélküli megadás elvét.
16 A japán és német kormány nyilatkozatban szögezi le, hogy a háromhatalmi egyezmény minden változtatás nélkül érvényben marad.
17 Mussolini kiáltványban fordul népéhez és a harc folytatására ad parancsot.
A yorki érsek Moszkvába utazik látogatásra.
Salernónál óriási veszteségeket szenvedtek az angolok.
18 A keleti elhárító mozdulatok során kiürítik Novorosszijk és Brjanszk városát.
Vjazmánál meghiúsul a szovjet áttörési kísérlete.
21 Eden Moszkvában tárgyal a négyhatalmi értekezlet előkészítéséről.
22 Dániában megszigorítják a kivételes állapotokat.
Churchill: „A földközi-tengeri harcokat nem tekintjük második arcvonalnak..."
Új súlypont alakul ki keleten, Poltava környékén.
Isztriában és Szlovéniában letörik a kommunista bandákat.
23 Churchill újabb beszéde: „A háború legvéresebb időszaka még előttünk áll..."
Terrortámadások Hannover és Oldenburg ellen.
A szovjet fokozza nyomását a Kubán mentén.
25 Német hivatalos hely közli, hogy Keletlengyelországban kipróbálták az új német fegyvereket.
Mussolini-kormány Északolaszországba költözik.
Délitáliában újra fellángolnak a harcok.
28 Ribbentrop és Sigemicu nagy beszédben ünneplik a háromhatalmi egyezmény megkötésének harmadik évfordulóját.
Hitler különnyilatkozatban biztosítja Norvégia függetlenségét.
29 Hitler táviratban ismeri el az olasz köztársasági kormányt.
Ghyczy külügyminiszter rádióbeszédben hangsúlyozza, hogy a magyar nemzet tovább halad a becsület útján.
30 A török sajtó éles hangon bírálja a szövetségesek földközitengeri politikáját.
Bulgária, Szlovákia, Mandzsukuo és Thaiföld elismeri az új olasz kormányt.
Keleten tovább folynak a súlyos elhárító harcok.

Október

1 Mussolini átvette az államfői teendőket.
Elutazott az első üdülő gyermekcsoport a magyar fővárosból.

2 Angolszász repülők berepültek a délnyugati magyar határvidékre.
Korlátozzák az amerikai élelmiszerszállításokat Anglia felé.

3 Harrimant nevezte ki Roosevelt moszkvai nagykövetnek.

5 Mussolini üzeni: Az olasz népnek megvan az a képessége, hogy a legkeményebb és legdrámaibb helyzetek után feltámad.
Viktor Emánuel és Badoglio teljesen az angolszászok mellé álltak.
Bemutatták a legújabb és a legborzalmasabb hatású német fegyverek egyikét: a ködvetőt.

6 Közel 16 milliárd új adót vetettek ki Amerikában.
Egyre erősödik nyugaton a légiháború...

8 A szovjet hat nap alatt 203 repülőgépet vesztett.
Dániában megszüntették a kivételes állapotot.

9 A salernói partraszállás óta az amerikaiak elesettekben 5110, eltüntekben 2368, sebesültekben 4500 embert vesztettek.
Stimson szerint 25 német hadosztály áll az Appennin-félszigeten.

10 Hitler az összegyűlt pártvezetők előtt részletes áttekintést nyujtott a háború eddigi folyásáról és az ezidőszerinti katonai, politikai helyzetről.
„A magyar politika nem lehetséges másképpen, mint Németországgal való szoros és őszinte együttműködésben" mondotta Kállay Miklós miniszterelnök a Tasviri Efkar munkatársa előtt.
Az angolszászok egy nap alatt 107 repülőgépet vesztettek.

12 Robbanó- és gyujtóbombák súlyos károkat okoztak Münsterben.
A portugál főváros lakossága vidékre költözik.

13 Újra kihirdették a Vatikán semlegességét.
Dél-Olaszországban az angolszászok lassan haladnak a német előörsök felé.
A madártan tudósai enyhe telet várnak.

14 A Badoglio-kormány hadat üzent Németországnak.
Meghiúsult Gomelnál a szovjet elkeseredett áttörési kísérlete.
Portugália támaszpontot adott Angliának az Azori-szigeteken.

15 Vitéz nemes Bonczos Miklós dr. államtitkárt kinevezték az országos hadigondozó bizottság elnökévé.

16 Több mint 120 gépet vesztettek az amerikaiak Schweinfurt fölött.
Németország éleshangú tiltakozást jelentett be Lissabonban az Azori-szigetek miatt.
Melitopolnál új harci súlypont alakult ki.

17 A szovjet a középső fronton nagy erőkkel támadásra indult.
A németek kiürítették Campobasso városát.
Raeder vezértengernagy és Meissner államminiszter átadták Hitler ajándék-jachtját a kormányzó úrnak.
Felemelték a kenyérfejadagot Magyarországon.

18 Hull és Eden Teheránon át Moszkvába érkezett.
Két német hadosztály érkezett Fiumébe.

20 Megkezdődött Moszkvában a külügyminiszterek értekezlete.

21 Smuts tábornok a döntő nyugati harcot 1944-re ígérte.

22 Katonai kérdéseket tárgyaltak Moszkvában. az értekezlet harmadik napján.
Kormányzói kézirattal megkezdte munkáját a magyar országgyűlés.

23 A pénzügyminiszter beterjesztette a Házban az új költségvetést.

24 Hitler fogadta a bolgár régenseket, Kyrill herceget és Filov tanárt.
Báró Perényi Zsigmondot választották meg a magyar Felsőház elnökévé.

25 Moszkvában a szakértők az eddigi megállapodások szövegezésével foglalkoznak.
Bose hadat üzent Angliának és az Egyesült Államoknak.

27 A szovjet heves támadásokat indított a keleti front valamennyi szakaszán.
Albánia elszakadt Olaszországtól.

28 Heves harcok a Dnyeper-könyökben.

30 Nagy páncélos ütközet folyik Krivojrogtól északra.

November

1 Kiadták a moszkvai értekezlet záróközleményét.

3 Nápolyt és a délangliai városok kikötőit bombázták a németek.
Krivojrogtól északra néhány nap alatt ötezer foglyot ejtettek és közel 400 páncélost és löveget zsákmányoltak a németek.
Súlyosan sebesült németeket gyilkoltak meg a bolsevisták.

4 Eden és Menemendzsoglu külügyminiszter vezetésével megkezdődtek a török-angol tárgyalások Ankarában.

6 Kemény harcok zajlanak a kercsi hídfő körül.
Heves harcok a Volturnó mindkét oldalán.
Óriási arányokat ölt a kalkuttai éhinség.

7 Angolszász repülőgépek terrortámadást intéztek a Vatikán ellen.
„A háború még kemény és hosszú lesz", — mondja Churchill.

9 Véget ért a kairói tanácskozás.
Anglia nem kívánja Törökország hadbalépését.
Kállay miniszterelnök fontos beszédet tartott a huszti hősi emlékmű felavatásán.

10 A Magyar Nemzeti Diákszövetség vezetői intézkedéseket kérnek a délerdélyi románok túlkapásai ellen.

11 Kassa öt évvel ezelőtti felszabadulását ünnepli.
Kemény harcok Kiev, Csernigov és Szmolenszk térségében.
1000 amerikai tengerész pusztult el a Bougainvillei tengeri ütközetben.

12 Szigorú rendszabályokat igért a magyar igazságügyminiszter a parlamentben a feketepiac ellen.

14 Folyik a harc Lerosz brit és Badoglio-párti védőivel.
Forradalmi jelleget öltenek a libanoni zavargások.
Az északafrikai part előtt 23 szállítóhajót süllyesztettek el és rongáltak meg a németek.
A kormányzóhelyettes özvegye vállalta a magyar levente leánymozgalom védnökségét.

17 A bolsevisták a legutóbbi két nap alatt 481 harckocsit vesztettek.

18 Kihirdették a fasiszta köztársaság államprogramját.

19 A németek elfoglalták Lérosz szigetét.
Lezajlott az ötödik bougainvillei tengeri csata, elsüllyedt öt repülőgéphordozó hajó, négy csatahajó, 15 cirkáló, 12 romboló, egy nagy hadihajó és 10 szállítóhajó. Ötszáz repülőgép. Súlyosan megrongálódott 3 repülőgéphordó hajó, 2 csatahajó, 11 cirkáló és 11 romboló.

20 „Mannstein páncélos ökle lesujtott." Kiev térségében sikeres német ellentámadások kezdődnek.

21 Zsitomirt visszafoglalták a németek.

23 Bolgár katonai küldöttség érkezett Törökországba.
Cáfolják Petain lemondásának hírét.

24 A németek nyilvánosságra hozták a Gigant óriásrepülőgép képeit.
Számosz szigete német kézben.

25 Az újabb légitámadás Berlin ellen súlyos károkat okozott a diplomáciai negyedben is.

26 A szovjet beismeri a német sikereket.
Toulonban 160 halottja van a bombázásnak.
Az angol király trónbeszédével megnyitották az angol parlament ülésszakát.
Göteborgban kicserélték a német és angol súlyos sebesülteket.

27 Teljes erővel tombol a nyugati légiháború.
Mannstein tábornagy újabb sikereiről számolnak be a hadijelentések.
Londont és Dovert bombázták a német repülők.

28 Huszonnégy óra alatt 93 repülőgépet lőttek le a német légitérben.
Rosszabbodik az időjárás a keleti hadszintéren.

30 Szantorin szigete megadta magát a németeknek.
Újabb japán győzelmek Kínában és a Gilbert-szigeteknél.

December

1 Churchill és Roosevelt útban van Perzsiába, hogy Sztalinnal találkozzék.
Viktor Emánuel király lemondott Abesszinia és Albánia trónjáról.
Megkezdődött a magyar képviselőházban a megajánlási vita.

2 Japán sikerek Kínában és a szigetvilágban.

3 Sztalin, Roosevelt és Churchill tanácskozása Teheránban.

4 Berlin fölött ötvenhárom bombázót lőttek le az új angolszász támadás során.
Véget ért az iráni hármas értekezlet.

5 Roosevelt, Churchill, Inönü találkozóról írnak az isztambuli lapok.

6 A balkáni inváziót is megvitatták a legújabb kairói értekezleten.
A kormányzót névünnepén hódolattal ünnepelte a nemzet.

7 Kemény harcok a Krim-ben és a nagy Dnyeper ívben.
Churchill átadta Sztalinnak a sztalingrádi díszkardot...

8 Zsitomirtól északkeletre több helységet foglaltak vissza a német csapatok.
A dél-olaszországi fronton tovább fokozódik a harcok hevessége.

10 Osima berlini japán nagykövet „kómikusnak" mondja a kairói értekezlet határozatait.
Tító kormányalakítása.

11 A törökök nem adnak át támaszpontokat az angoloknak.
Légitámadás Szófia ellen.

12 Ribbentrop mondja: szilárdan állunk a vártán és várjuk az igért offenzivát az egységes Európa ellen.
Sztalin „helytartója" a Balkánon Tito.

14 Montgomery tábornok főhadiszállására szovjet katonai küldöttség érkezik.

15 Nagy csata Kirovográd és Cserkasszi térségében.
A szovjet bizottságot küldött Titóhoz. A partizánok új közleményükben arcvonalunk áttörését jelentik.
Angolszász bombázókötelékek Északnémetországot támadják.
Benes szerződést kötött Moszkvában.

16 Megélénkültek a harcok a délolaszországi fronton.
Német sikereket jelent Moszkva.
Terjed a náthaláz Amerikában, Angliában pedig veszedelmes méreteket ölt.
Kállay Miklós miniszterelnök és vitéz Imrédy Béla kezet fogtak a képviselőház ülésén.

17 Tító jugoszláv köztársaságot szándékozik kikiáltani.

18 Az angol sajtó nem kételkedik abban, hogy a németeknek szándékukban áll valamilyen meglepetésszerű csapást mérni az ellenségre.

19 Kállay Miklós miniszterelnök a magyar politika változatlan irányáról és a kis népek életjogáról beszélt a felsőházban.
Kemény, váltakozó harcok a szovjetfronton és újra kifejlődő nagyarányú szovjettámadás.

21 Erélyes német rendszabályok a boszniai partizánok ellen, — megsemmisítik Tito egyik nagy harci csoportját.

22 A londoni lengyel kormány nem hajlandó a csehszovjet szerződéshez csatlakozni.
A keleti front legsúlyosabb csatája dúl Vitebszknél.
A Tito-küldöttség Kairóban csak az angolokkal tárgyal.
Tito megfosztja a londoni jugoszláv kormány tagjait állampolgárságuktól, — Péter király nem térhet vissza országába.

23 Karkovban jogtalanul kivégeznek három német tisztet.

24 Angolszász bombatámadás Berlinre a szent este napjának hajnali óráiban.
XII. Pius pápa szózata a világhoz a béke érdekében.

25 A világpolitikai helyzet változatlanul súlyos és feszült.

Feljegyzések 1943. december 27—31 eseményeiről.

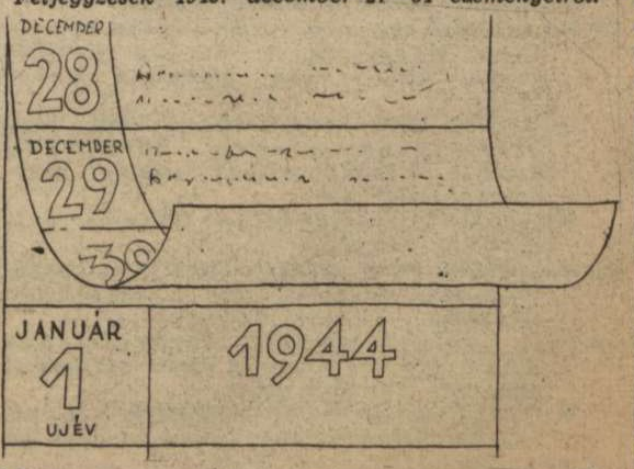

HARCOK Olaszországban

Hónapok óta megújulnak a hírek az angolszászok általános támadásának kirobbanásáról, de a hadműveletek máig sem igazolták az izgató jóslásokat. A délolaszországi arcvonalon az amerikai hadsereg San Pietro vidékén és az angolok az adriai tengerparton, Ortona térségében támadnak s elkeseredetten folytatják áttörési kísérleteiket. Az ellenséges front mögött, hatalmas erősítések gyülekeznek s lehetséges, hogy a nagy támadás tényleg megindul, de a kemény német ellenállás következtében, ahogy az angol hírszolgálat jelenti, — „látványos eredmények nem várhatók . . .“

ÉBER VÁRAKOZÁS a támadó angol csapatok felbukkanására a domboldalon . . .

LEERESZKEDNEK A NÉMET PÁNCÉLOSOK A VESZÉLYEZTETETT VÖLGYBE. A háttérben az Abruzzok hegyláncolatát korai hó borítja, de a völgyben lombosak a fák és zöld a rét . . . →

MESTERI MÓDON REJTETT ÉS BEÉPÍTETT ROHAMÁGYÚK védik a völgyszorosokban a legfontosabb pontokat ↑

NÉMET EJTŐERNYŐSÖK készenléti állása az Adriai-tengerparton, ahol Montgomery próbálkozik makacs erővel kicsikarni az áttörést . . .

A FORGALMI ÚT FEGYVERES VÉDELME MINDEN OLDALRÓL . . .
Keresztűzbe kerül a magas hegyek között az előnyomuló angol harcicsoport. Nehéz az út — Róma felé . . .

A NÉMET EJTŐERNYŐSÖK átgázolnak egy hegyi patakon az Abruzzokban

MUSSOLINI ÉS ROMMEL VEZÉRTÁBORNAGY AZ OLASZ KORMÁNY SZÉKHELYÉN. A lefolytatott fontos tanácskozások után, Rommel a nyugateurópai várövezet megszemlélésére indult . . .

A SVÉD KIRÁLY meggyújtja a gyertyákat, unokáinak karácsonyfáján . . .

VILÁG

II. SIMON BOLGÁR CÁR elzarándokolt édesapja, Borisz cár sírjához a Rila-kolostorba. Az első sorban, balról-jobbra: Johanna, az özvegy cárné, Simon cár édesanyja; II. Simon; Mária Lujza hercegnő s mögöttük balra, civilben Kirill herceg, a régenstanács elnöke, Borisz cár kriptája előtt.

A VÁROS POLGÁRMESTERE kezet csókol az ifjú II. Simon cárnak.

ANFUSO berlini olasz követ beszédet tartott a német-olasz-japán szövetség megkötésének emlékünnepségen.

Berlin: A BERLINI ÁLLATKERT híres gorilláját is elpusztították az angol bombázók . . . Ez az utolsó fényképe, amely a terrortámadás előtt készült . . .

KAUNAS hatalmas sportcsarnokában, a litván hazafias szervezetek antibolsevista gyűlést tartottak, tiltakozni Moszkva hódító szándékai ellen.

TÜNDÉRI FÉNYÁRBAN ÚSZOTT a svéd főváros karácsony éjszakáján.

HATALMAS NŐI SZERVEZET alakult a francia fővárosban a szegények és szükséget szenvedők támogatására. A szervezet tagjai karszalagot hordanak munkafeladatuk teljesítése idején

ÚJSÁG

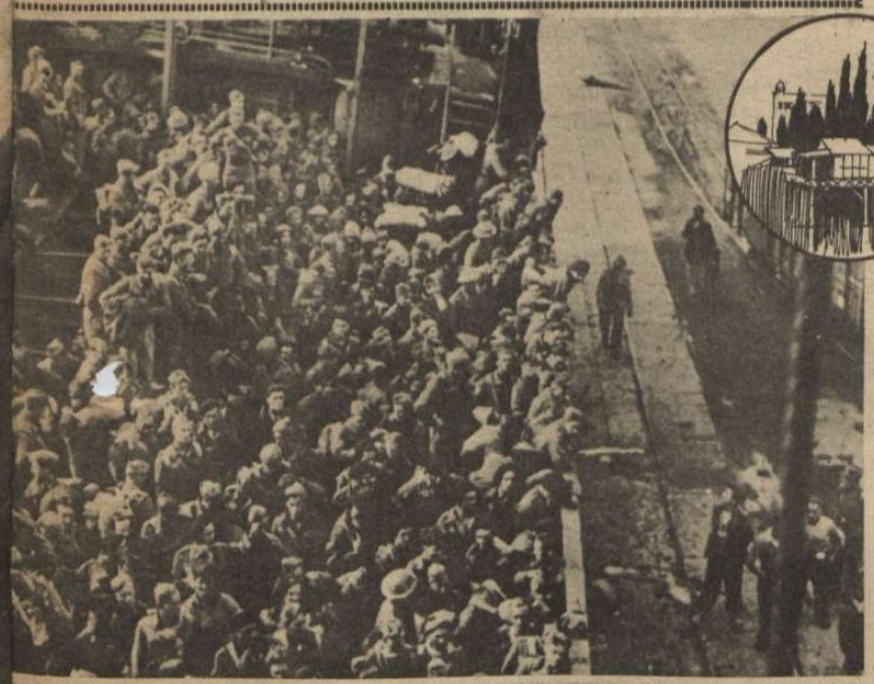

ANGOL FOGLYOK érkeznek Athén kikötőjébe. A pyreusi kikötőt és az athéni lakónegyedeket, a sok fogoly megérkezése által keltett hangulat ellensúlyozására bombázták az angolszász repülők . . .

EZ A TOROLIT! Fáradt és regenerált olajjal itatják át a tőzeget, melynek kalóriaértékét evvel az eljárással 800 kalóriával emelik. Az így nyert kiváló fűtési ← pótanyagot nevezik torolitnak.

JÓ SIETNI? . . . Már a tavaszi divat újdonságait mutatják be a nagy európai divatszalonok. A leány azonban mind a négy évszakban, tavaszian szép . . .

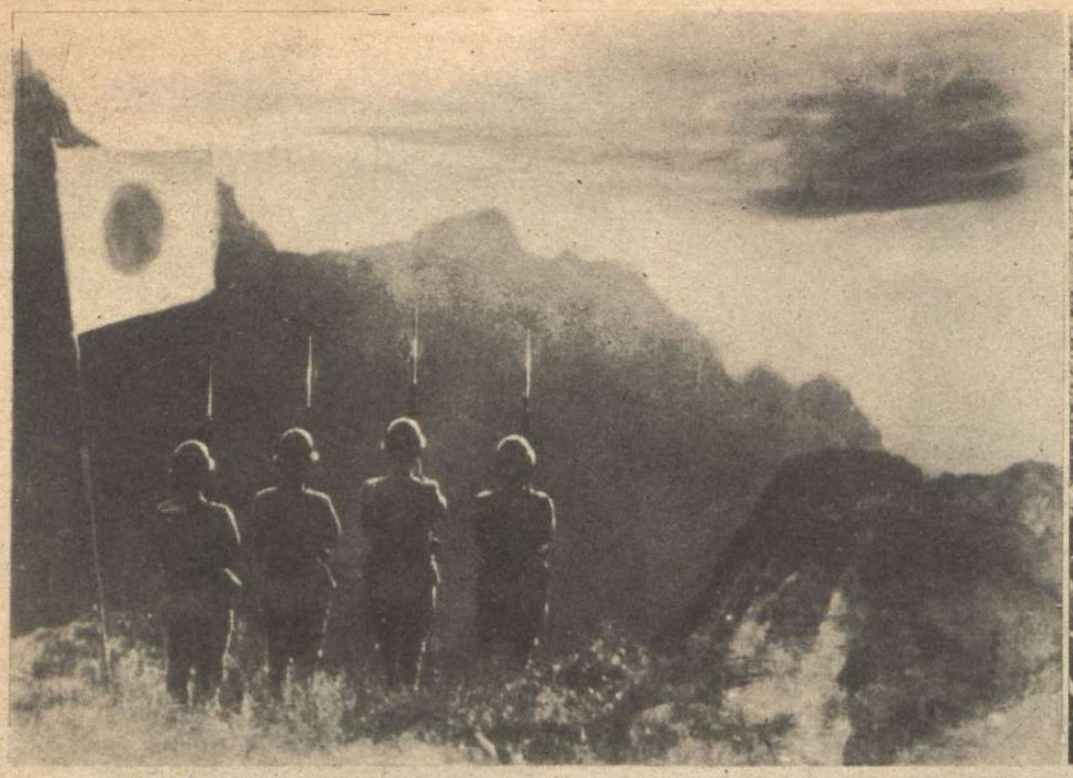

A FELKELŐ NAP ÜDVÖZLÉSE. A középkínai hadszintéren, imához vezényli a parancsnok a japán csapatokat. A nap első sugarai megcsillannak a szuronyokon . . .

A DÉLKÍNAI HADSZINTÉREN feltartóztathatatlanul nyomulnak előre Japán harcosai

A NIKOPOLI HÍDFŐNÉL éjjel-nappal tomboi a csata. A nehéz gránátvetők megfigyelői, a harckocsik roncsai közül irányítják a tűzharcot a rohamozó szovjetcsapatok sűrűjére...

HADIJELENTÉSEK, CSATÁK

„December 24.-ének, a szenteste napjának hajnali óraiban a brit légierő újabb támadást hajtott végre, amely főként a birodalmi főváros ellen irányult. Különösen kislakástelepeket és munkásnegyedeket értek találatok . . .“ Ez a hír sokmindent elárul a kérlelhetetlen légi harc szelleméről s a terrortámadásokhoz fűzött remények sokaságáról. Igaz, hogy *Frederic Pile* tábornok, az angol légvédelem főparancsnoka kifejezte azt az aggodalmát, hogy a németek legközelebb súlyosan visszavághatnak, válaszképen a brit légitámadásokra, de nyilvánvaló, hogy befolyásos angol és amerikai körök görcsösen hisznek a légiterror végső sikerében s *aránylag a legolcsóbb hadviselésnek tartják a légiaknák s a robbanó- és tűzbombák ledobálását az európai városok lakónegyedeire.* Valahogy úgy fest a számítás, hogy *az embermilliókkal harcoljon a szovjet* s gyengüljön is lassan, de kiadósan, amíg az angolszászok a bombázógépek sokaságát vetik rohamra Európa ellen s ha sikerül az ellenállás letörése, akkor még mindig ott állanak az angol és amerikai szárazföldi haderők *elhasználatlanul,* megfékezni ha kell, *a szovjetszövetségest . . . Ez a „fékelmélet“, természetesen a világuralmi célokra vonatkozik, a Dardanellák, India és a Perzsa-öböl védelmére s nem az európai kisebb és nagyobb nemzetek életjogainak biztosítására . . . Göbbels* német birodalmi miniszter beszéde, az érdekek és a megfontolások rideg számbavetésével mutatta meg, hogy mit várhat Európa a szövetségesek győzelmétől s szavaiban a józan ész nem kételkedhetik. Tény az is, hogy *„pillanatnyilag legizgalmasabb szakaszában mozog a háború s minden nap új, meglepő mozzanatokat hozhat . . .“*

A világ figyelme különös gonddal irányul *Ankara felé,* ahonnan a török sajtó és a külföldi hírügynökségek egyformán *„a szokásos mértéket meghaladó sürgés-forgást“ és a török külügyminiszter szakadatlan diplomáciai tárgyalásait jelentik.*

Az angolszász sajtó *a szovjet téli hadseregének* küszöbön álló általános offenzíváját igéri a közeli napok legnagyobb eseményének, a *moszkvai* híradások viszont, a délolaszországi angolszász áttörés közeli lehetőségéről és egy hatalmas nyugati partraszállásról értekeznek, a *küszöbönállás“* sűrű emlegetésével . . . *Nyilvánvaló tehát, hogy a meglepő új fordulatok lehetőségét senki sem tagadja s fel kell készülni a titkok kirobbanására . . .*

A keleti arcvonalon

új szakaszába lépett az egyre fokozódó erejű nagy csata. A front egész hosszában beállott a fagy, mely ismét a nagyméretű páncéloscsatáknak kedvez. Hogy a szovjet ezt a körülményt mennyire ki akarta aknázni a maga javára, az világosan kitűnik újabb hatalmas méretű támadásaiból és szokatlanul súlyos páncélos veszteségeiből.

A chersoni hídfőt, melyet a német csapatok hosszú időn át védelmeztek, észrevétlenül és veszteség nélkül *kiürítették,* mert a hídfő tartása, a Dnyeper befagyása után céltalanná vált.

Kirovográdnál és Dnyepropetrovszktól délnyugatra a szovjet hétvégi sikertelen erőfeszítései után újult erővel és nagy páncélos kötelékekkel ismét rohamra indult, hogy az arcvonalába mélyen benyúló *nikopoli és krivojrogi ékeket leszakítsa.* Rohamai ezúttal is véresen összeomlottak és az ellentámadásba lendülő német harckocsik nemcsak a terepet tisztogatták meg, hanem előrenyomultak a megszállott szovjettérségbe. Egy német hadtest ezen a szakaszon december 5—21-ig egymagában 1300 foglyot ejtett, ugyanakkor még 274 páncélost, 306 löveget és sok egyéb fajtájú hadianyagot zsákmányolt, illetve semmisített meg. *Ezen veszteségek és a sikeres német ellenintézkedések hatása alá a szovjet tevékenysége érezhetően ellanyhult.*

Zsitomir térségében a bolsevista csapatok a legutóbbi jelentések szerint támadásba mentek át. Zslobin, Rjecsica és Koroszten vidékén a szovjet tevékenysége átmenetileg feltűnően alábbhagyott, de a hét végén újra súlyos harcok kezdődtek ebben a térségben..

A szovjet kétségtelenül új hatalmas súlypontot alkotott Vitebszknél! A környező arcvonalrészeket ennek a kedvéért hanyagolja el, hogy ebben a gyujtópontban minél nagyobb átütőerővel rendelkezzék. A támadásnak messzemenő célokat szánhat, mert ezt a frontszakaszt jelentéseiben újabban *„balti frontnak“* keresztelte el. A támadást a neveli szakaszon végrehajtott sikertelen áttörési kísérletekkel vezette be, melyek a vitebszki vállalkozás megindulásakor abba is maradtak. *A vitebszktől keletre megindult nagy támadás a hét elején indult meg óriási tüzérségi előkészítés után. A szovjet hadosztályok azóta is ádázul rohamozzák a német állásokat, de minden áttörési szándékuk megtorpan a német védők acélfala előtt és csak itt-ott sikerül átmenetileg behatolniok az állásrendszerbe. A német hivatalos csak erről a szakaszról 210 páncélos kilövését jelentette az utolsó napokban. — A leningrádi arcvonalon újabban német nehézütegek hatásosan lövik a város hadi és ipari célpontjait. Semleges forrásokból érkező hirek szerint a németek állítólag újszerű gránátokat használnak, ami az ellenséges oldalon nagy feltűnést és aggodalmat váltott ki.*

ÉRDEKES TALÁLKOZÓ. Speer birodalmi hadfelszerelési miniszter (baloldalt), Dönitz vezértengernagy vendége volt az új technikai javításokkal megerősített német hadiflotta nagygyakorlatán . . .

ERŐSÍTÉS ÉRKEZIK A NEVELJI CSATATÉRRE. A Tigrisek a súlyos harcokban álló német gránátosok segítségére sietnek . . .

„A BETÖRÉSI HELYET MEGTISZTÍTOTTUK . . .“ A tört fegyverek és a halottak csöndje borul az északi front tengerparti szakaszára, ahol egy 6 kilométeres sáv néhány óráig a bolsevisták kezére került . . .

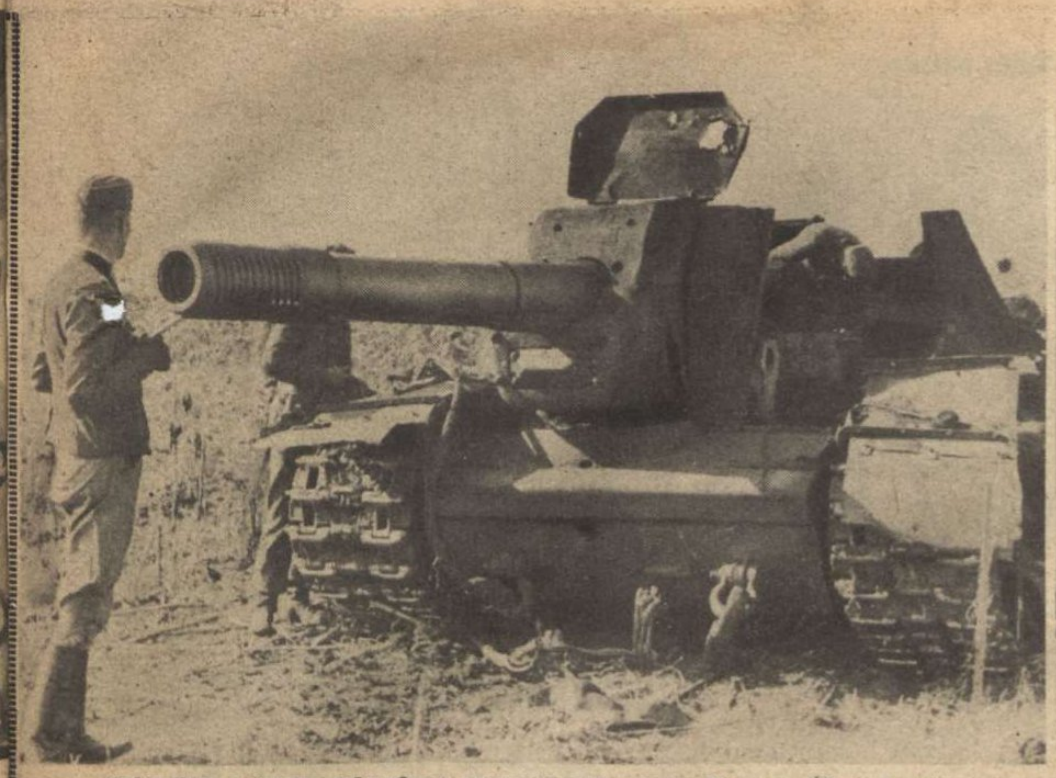

SZÉTLŐTT SZOVJET PÁNCÉLOS ROHAMÁGYÚ. Lövege 15 cm-es, súlya 72 tonna . . .

A JU 87-ES STUKÁK egyszerre csapnak a légi és a földi célpontokra, a Berezina térségében . . .

ÉS ÚJ FORDULATOK

Irta: Rajniss Ferenc

A szovjet első téli rohamai kétségkívül kudarcba fulladtak és csak jó előjelnek tekinthetjük azt a tényt, hogy mindössze *két nap alatt 412 vörös páncélos pusztult el Európa keleti védőfala előtt.*

A délolaszországi fronton

az elmúlott hét jelentősebb változásokat nem hozott. Az angol csapatok hétfőn az adriai partvidék mentén *nagyobb támadásokat indítottak,* melyeknek célja *Pescara* városának elérése Ortonán át. A heves harcok Ortona környékén és a városban zajlottak le és az angol csapatok tetemes veszteségével zárultak. A *középső szakaszon* a német csapatok kedvezőbb állásokat vettek fel és továbbra is megakadályozzák az angolszászoknak azt a szándékát, hogy a *Cassino* és *Mignano* körüli térségből kijussanak a Róma felé vezető utakra. Az angolszászok tevékenysége mindössze roham és járőrvállalkozásokra szorítkozik. A londoni jelentések szerint két ellenség állja el az utat Róma felé: *a „borzalmas terep" és a keményen harcoló németek . . .*

A Balkánon nagyobbarányú német tisztogató hadműveletek indultak meg a boszniai hegyekben Tito kommunista bandái ellen. Német jelentések szerint erős bandacsoportokat körülzártak és megsemmisítettek a rendcsináló erők. *A kemény harcokban több, mint 3000 partizán elesett, 2668 pedig fogságba került. Emellett 24 löveget, több, mint 100 gépkocsit, köztük páncélosokat és páncélos felderítő kocsikat, továbbá nagymennyiségű egyéb hadianyagot és lőszert is zsákmányoltak a tisztogató német csapatok.*

A légiterror

változatlan dühe tombolt továbbra is Európa városai fölött. Amerikai nehézbombázó gépek a hét elején támadást intéztek dél felől *Innsbruck* ellen. Már Olaszország fölött rájuk csaptak a német vadászgépek rajai és különösen súlyos veszteségeket szenvedtek a Dolomitok felett. A még mindig nem teljes jelentések szerint legalább *26 légierődöt pusztított el* a kitűnő német elhárítás. — Hétfőn a nappali órákban négymotoros amerikai repülőgépek támadták meg *Bréma* városát, melynek lakónegyedeiben súlyos károkat idéztek elő. Hasonló súlyos terrortámadásokat intéztek az esti órákban angol nehézbombázók, melyek főleg *Majnafrankfurtot* és *Mannheimet* támadták. Ezen a napon az angolszász kötelékek összesen 98 repülőgépet veszítettek, melyek közül legalább 89 négymotoros bombázógép volt! — December 24-én a brit bombázók Berlint és Aachent támadták meg és 19 gépet vesztettek. Ugyancsak hétfőn nappal amerikai gépek ismételten megtámadták *Szófia* lakónegyedeit és időzített bombákat dobáltak a városra. A kitűnően működő bolgár légvédelem *hét ellenséges gép lelövését jelentette.* — Német harcirepülőgépek az elmult héten többízben sikeresen támadták a *Themze partvidékét,* valamint *Eastburne* városát.

Lapzárta idején

jelentik a katonai és diplomáciai frontokról:

Vitebszk térségében gigantikus méretű anyagcsata tombol, immár két hét óta! A szovjet ebben a térségben még sohasem vetett be a harcba annyi páncélos és gyalogos hadosztályt, mint az utolsó napokban. Karácsony éjjelén és a karácsonyi ünnepeken is szakadatlanul dühöngött az elkeseredett csata. A *Kiev—Zsitomir* közötti műútvonalon 12 páncélos és gyaloghadosztályt küldött rohamra a szovjet s karácsony éjjelén a vörösek néhány helyen betörtek a német védelmi rendszerbe. *Karácsony mindkét napján rendkívül heves támadásokat tartóztatott fel a német hadsereg.*

A délolaszországi hadszíntér nyugati térségében az amerikai hadsereg nagyobbarányú támadást indított a német záróállások ellen, az adriai partvidéken pedig *széles arcvonalon az angolok indultak rohamra és ékет vertek a német állások közé. Karácsony éjjelén Ortona városában elkeseredett közelharc folyt az angolok és a németek közt a város birtokáért.*

Berlini jelentések szerint a legutolsó angol légitámadás alatt karácsony szentestéjére *időzített bombákat dobáltak le a birodalom fővárosára . . . Londonból* azt jelentik, hogy az angolszász hadak fővezérségét újjászervezték, a nyugati partraszállás szükségleteinek figyelembevételével . . . *Az angolszász bombázók karácsonykor Észak-Franciaország, Belgium és Hollandia ellen indítottak súlyos támadásokat. A lakosság nagy károkat szenvedett vagyonban és emberéletben egyaránt.*

XII. Pius pápa megrendítő karácsonyi rádiószózatában azt kívánta a világnak, hogy ez legyen az utolsó háborús karácsony az igazságra és nem a megtorlásra épített világbéke előtt. Roosevelt rádiószózatában azt hangoztatta, hogy Amerika Anglia, Szovjetoroszország és Kína teljes egyetértésben rendezi a világ ügyeit a győzelem után... *Göbbels* birodalmi miniszter karácsonyi beszédében kiemelte, hogy a megpróbáltatásokban összeforrott német népi egységet semmiféle támadás nem tudja megingatni. *A múló esztendő a legnagyobb csaták viharában hajlik az enyészetbe s az új év a bátraknak, a hűségeseknek és a kitartóknak, a halálra is elszánt nemzeteknek igéri az élet győzelmét! . . .*

A „DAS REICH" SS-PÁNCÉLOS HADOSZTÁLY, kilőtte a 2000. szovjet harckocsit! Soretz csoportvezető egy üveg borral gratulál a 2000. páncélos szerencsés elpusztítójának.

LELŐTT ANGOLSZÁSZ BOMBÁZÓ NYUGATNÉMETORSZÁG FÖLDJÉN. Az elmúlott héten, két nap alatt, több mint 100 ellenséges légi erődöt lőttek le a németek a nyugati terrortámadások során . . .

Régi magyar humor (1868-1881)

I.

Szabatos válasz.

Hadnagy. — Kálmán Kohn, melyik kompániában szolgált ön az előtt?

Kohn. — Bei Kornfeld et Companie in Vámos-Keresztór!

II.

Gyász.

Leberschmalz. — Mit orditol, bögöl ugy?

Günsefett. — Jaj! Meghalt a Rothschild.

Leberschmalz. — Mit siratod? Nem vót ű neked sem a tatád, sem a testvéred.

Günsefett. — Hisz en épen azért sirok!

Két kép az 1880-as „Csihaj"-naptárból.

AZ ANTISZEMITIZMUS.

Ilyen volt 1884-ben. — Jaj, ilyen lesz 1885-ben.

Az újesztendő keserű humora 60 évvel ezelőtt...

A földesúr kastélyában.

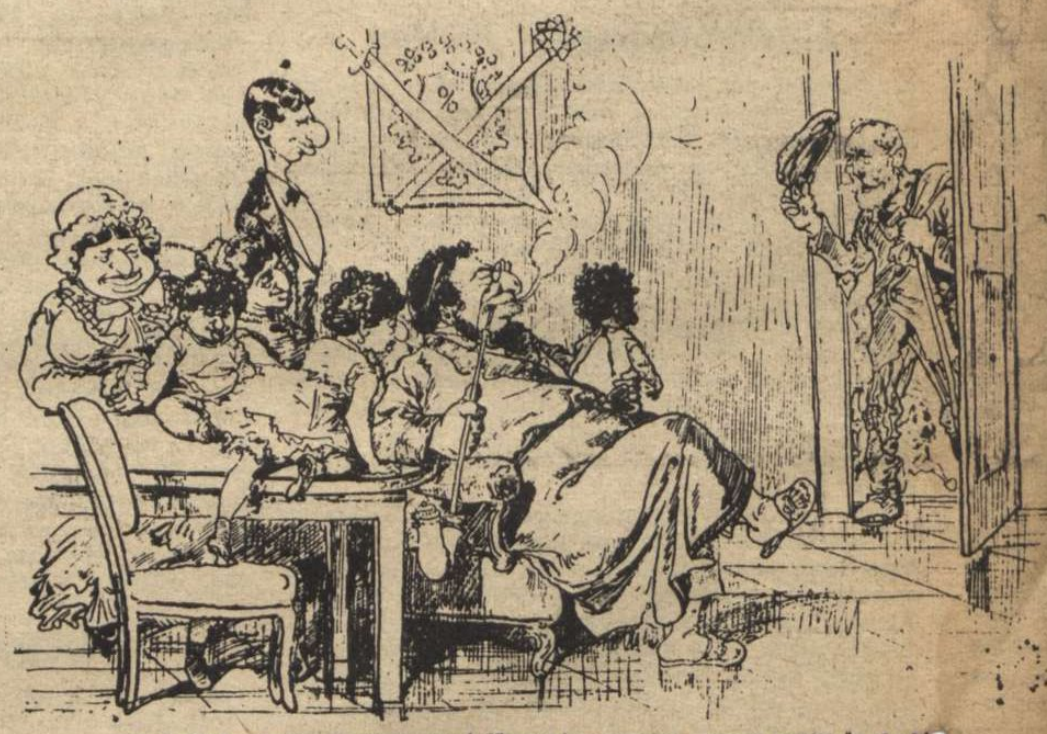

Régi földesúr (*az új földesurhoz:*) Nagyságos uram, van-e nyúlbőr eladó

(Megjelent 1881 június 25-én.)

Kihivás.

Nemes Budai Goldberger. / Oram! Herr nemes Hatvani fün Deutsch! Ünről azt irják az
Nemes Tornyai Schosberger. \ ojságblattok, hogy nem echt magyar nemes, mert érintkezte magát mitm Gráfen fün Csicsy-Ferrárís. Mi szekündantok vagyunk, köldte minket az üsszes magyar Aristokratie, nämlich a Boziási Eisenstädter, a Podhrágyi Popper, a Koppély Harkányi, a Szitányi Ullman, a Kapriorai Wodjáner, a Ludassy Gans, a Koromlay Schey, meg a Dóczy Dux a Hofráth mit der eisernen Krone. Felszólitjuk ünt: thisztázzon magamagát, mert mi nem törjük a nemesi thestöletbe egy schnorrer!

(Megjelent 1879 július 20-án.)

A zsidók hajdan és most.

Igy várták hajdan a Messiást.

Igy várjak most a királyt.

(Megjelent 1879 május 11-én.)

Általános titkos ujévi kieggyezés
Teljes 24 órán át dühöng a közjóság!

1 MA MI SEM HÚZUNK–HASZNOT;
–MA MI IS BOLDOG UJÉVET KIVÁNUNK...

2 INKÁBB ÁTUGORJUK, SEMHOGY ELTAPOSSUK KEDVES POLGÁRTÁRSAINKAT!..

3 –ELÉGETEM ÖSSZES SZERZŐDÉSEIMET ÉS SAJÁT DUGÁMBA DŐLÖK!..

4 HIÁBA KÖNYÖRÖG AZ ELVTÁRS, A HÚZÁS MA SZÜNETEL!

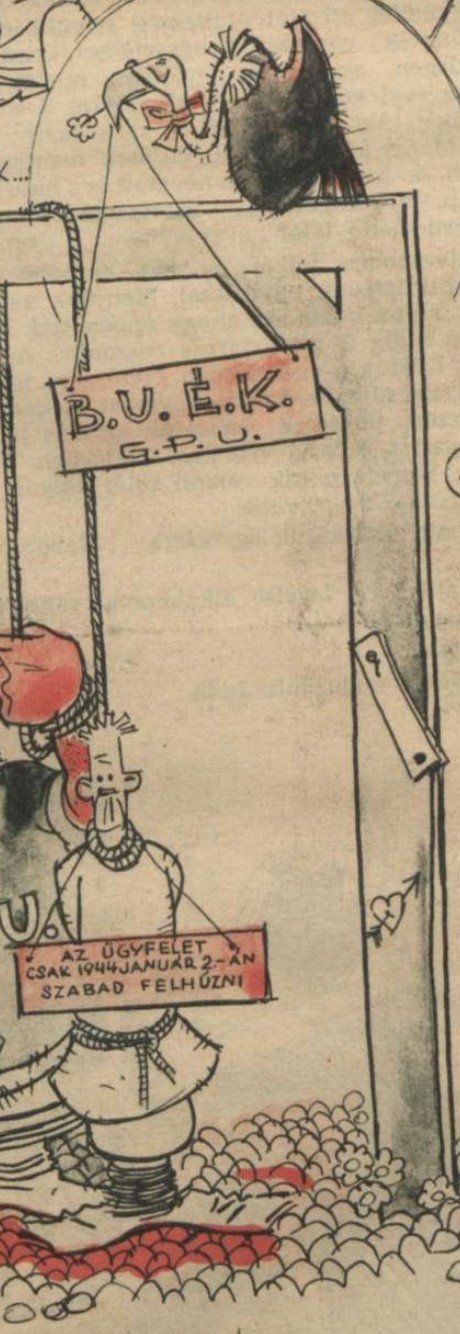

5 FEKETEPIACOS:
–MA ÉN IS CSAK IGY FEKETÉZEK!

6 EZT AZ EGYSÉGOKMÁNYT MÉG ALÁIROM, DE AZUTÁN BEKÖLTÖZKÖDÖM A SAJÁT BÉRPALOTÁMBA!..

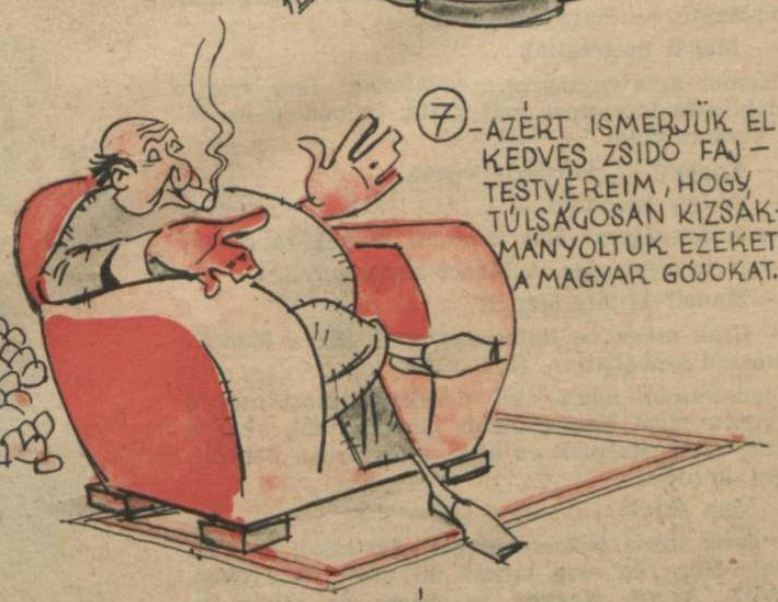

7 –AZÉRT ISMERJÜK EL KEDVES ZSIDÓ FAJTESTVÉREIM, HOGY TÚLSÁGOSAN KIZSÁKMÁNYOLTUK EZEKET A MAGYAR GÓJOKAT...

8 –MOST PEDIG ELMEGYEK A RENDŐRSÉGRE ÉS FELJELENTEM MAGAM ÁLLANDÓ ÁRDRÁGITÁSÉRT!..

9 ÉN MONDOM MAGÁNAK POLLÁKOVICS ÚR, HOGY CSAK A NÉMETEK GYŐZHETNEK!...

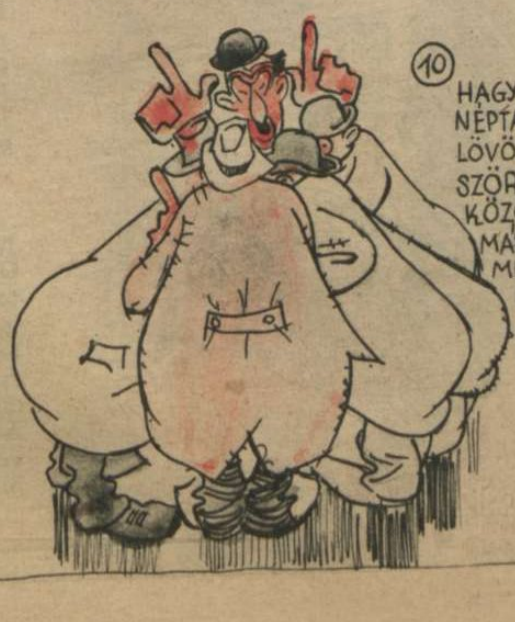

ROMÁN TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

10 HAGYJA ABBA TRANDAFIRESCU NÉPTÁRSAM A PROPAGANDA LÖVÖLDÖZÉST, MERT ELŐSZÖR A BOLSEVIZMUST KELLI KÖZÖSEN LEKÜZDENI., MÁSODSZOR AZ AKADÉMIA MEGÁLLAPITOTTA, HOGY A SZÉKELYEK AZ ŐSLAKÓI ERDÉLYNEK!..

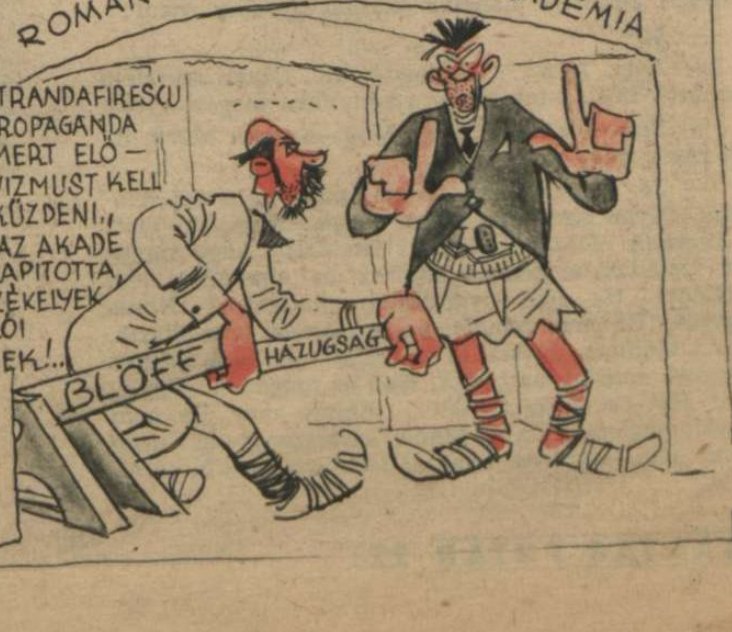

Simmyes

Tarnopolból indult el...

DÖVÉNYI NAGY LAJOS KORTÖRTÉNETI REGÉNYE

(71.)

— Áh... ronda ügy... — legyintett Juda.

— Ki volt ez? Valami kerítőnő?

— Megőrült?

— Én? Láttam a nőt. Mit gondol, tán úgy nézett ki, mint egy csillagkeresztes hölgy?

— Üzleti ügyben jött.

— Maga ilyen nőkkel üzleteket köt? No, tisztelem a gusztusát!

— Könnyű magának viccelni!

— Miért? Maga is látta, mikor összeállt vele. Vagy függöny mögött tartózkodott a kövér? Hiszen még a szeméből se látszik semmi jó.

— Felesége egyik kliensemnek.

— Az más... És most magára eresztette? Akkor maga erre az üzletre ráfizet! A nő látta, hogy fél tőle, minden nap itt lesz majd, zsarolni fogja magát.

— Nekem mondja?

— Máris?

— No, nem. De...

— Kicsoda tulajdonképpen?

— Annak a Hermannak a felesége, akivel a bakancsüzletet csináltam.

Komor kárörvendően kacagott. Annak idején sokáig nem tudta megbocsátani Judának, hogy kihagyta a szállításból, csupán akkor nyugodott meg, amikor kipattant a botrány és majdnem börtön lett belőle. Hát a tetejében még egy ilyen asszony is... No, az Isten szerette őt, hogy kimaradt a boltból.

— Mit nevet? Olyan mulatságosnak találja?

— Én? Persze.

— Hát majd mondok magának én is valamit, ami nekem mulatságos, de magának aligha lesz az.

— Fenyegetőzik? — legyintett Komor még mindig vidáman. — Hagyja hallani!

— Magát megcsalják...

Komor arca egyszerre megváltozott. Igaz, nem a megdöbbenés kifejezése volt rajta, csupán az érdeklődő kíváncsiságé.

— Engem? — kérdezte vissza.

— Ahogy mondom.

— A feleségem? Hát kíváncsi volnék rá, kivel?

— Nem a felesége. A Manci kisasszony.

— Manci? Miféle Manci?

— Csak maga ne tettesse magát... Ez a Manci... A szomszéd szobában... No?

Diadalmasan húzta ki derekát s most már ő mosolygott. Mert Komor előbb vörösre vált, akár a főtt rák, aztán elsápadt és keze, mely arcán babrált, remegni kezdett.

— Nem értem...

— Csak sohse tettesse magát. Azt hiszi, én vak vagyok? Hogy én nem láttam mi ment itt éveken keresztül? Ajjaj! Nagyon is láttam és röhögtem magamban. Maga erre a nőcskére egészen csinos összeget költött s Mancika közben Gereben urral...

— Mi?

— Igen, igen... Gereben úrral. Olyan szerelem van azok közt, mint ahogy a könyvben meg van írva.

— Semmi közöm hozzá. Maga nagyon téved, ha azt hiszi, hogy...

— Jó, jó. Én nem tudom, mire való ezt letagadni. Olyan embernek ismer maga engem, aki előtt az ilyesmit el kell hallgatni? Gondolja, hogy mindjárt szaladok a kedves nejéhez és elmondok neki mindent? Ha négy évig tudtam hallgatni? Nnna, hagyjuk. Én nem bánom, hogy előttem komédiázik, de azt ajánlom, nyissa ki a szemét. A háta mögött röhögnek magán, az biztos. Kell az magának? Ugy-e, nem? Hát csináljon rendet... Ahogy akar. Én nem leszek meglepve, ha a Manci kisasszonyt egy szép napon nem látom itt. Csak a Gerebent ne küldje el. Szemtelen, de jó munkaerő, kár volna érte... No, többet nem szólok, a többit rábizom magára. Hiszen látom, reszket, mint egy Othello, csak meg ne fojtsa a nőt, mert akkor bezárják, hallja!

Leült és beletemetkezett a postába, meg a kimutatásokba, amiket az öreg Stern bácsi oly buzgón készített számára minden héten a különböző ügyek állásáról, meg az üzleti forgalomról. Fél szemmel olykor Komor felé is pillantott s látta, mily szórakozottan babrál holmijával. Elégtételt érzett, a gyors bosszú kielégülését. Ha máskép viselkedik, ő is kíméletesebb lett volna hozzá, előkészítette volna, finomabban adja tudomására a történteket. Most szenvedjen és szégyelje magát.

Ellenséges légkör feszült köztük s ebben igazán nem lehetett már jóvátenni semmit. Ültek, a szemben álló asztalok mögött, mintegy elsáncolva, készen arra, hogy az első szónál összevesszenek, ahogy eddig még soha. Az üzlet nem volt képes egymás ellen ugratni őket, ilyen semmiségeknek kellett jönniök, hogy a gyűlölet csiráját elültessék szívükben. Mert most gyűlölték egymást, engesztelhetetlenül. Egy kövér idegen asszony és egy leány miatt, akihez hasonló ezrével szaladgál a pesti utcán. Komor szégyelte magát. Azt hitte, senki se vette észre: mi van közte és Manci között s lám, Balassa nemcsak enynyit tudott, de hosszú idő óta nevetett is a háta mögött bizonyosan. S hallgatott... Kárörvendően, sunyin. Hát ezt érdemelte tőle?

Legszivesebben felkél és azt mondja: nézze, Balassa, szakítottunk egymással. Menjünk szét, boldoguljunk külön-külön, ki ahogy éppen tud. Mi tartotta össze eddig is ezt a társas viszonyt? A barátság talán? Köztük a cinkosságon kívül nem igen volt más érzés. Becsülni se tudták egymást, nehéz is lett volna, hiszen pontosan ismerték egymás jellemét, tulajdonságait s örökké védekező állásban voltak, attól félve, hogy a másik valami sötét dolgon töri a fejét, megcsalja, megrövidíti.

Nincs már szükségük egymásra... Balassa vigye a pénzét.

No, majd... A legelső alkalommal véget is vet ennek az ügynek.

Kopogtak.

— Tessék, — mordult Juda.

Gereben lépett be, hóna alatt a folyószámlakönyvvel, közömbös arccal, mint mindig. De Komor ezen az ábrázaton most mégis felfedezett valamit, ami eddig soha nem tűnt fel neki. A diadalmas vetélytárs gúnyos kifejezését.

— Mi az? — kérdezte Juda, — mit akar?

— Kérem, azt akarom kérdezni, hogy ennek a...

Komor felugrott s nyakán kidagadó erekkel ráordított:

— Mars ki! Takarodni!

— De kérem...

— Még felesel? Mars ki innen!

Gereben nem értette a dolgot. Megbolondult a főnök? Vállat vont és kihátrált.

— Mire való ez, Komor?

— Micsoda?

— Ez az ordítozás...

— Hallja? Még kérdi?

— Persze, hogy kérdem. Az előbb nekem majdnem megesküdött, hogy a Mancikához semmi köze sincsen. Ha igaz, az se érdekelheti: mit csinálnak ezek ketten, a Gereben úrral. Mit kiabál akkor rá?

— Ugyan!

No, látja... De ez egy rossz módszer. Finoman kellett volna, hogy ne lássa: mennyire fáj neki a dolog. Igy még jobban röhögnek majd.

— Kirugom! Azonnal kirugom.

— Melyiket?

— Mind a kettőt!

— Az nem olyan egyszerű...

— Hogyhogy nem egyszerű?

— Nekem is van valami beleszólásom a dolgokba, vagy nem?

— És maga? Ha maga volna olyan helyzetben, mint én...

Juda legyintett. Ki akarta élvezni fölényét:

— Azt maga most nem tudhatja, hogy akkor mit csinálna. Én Gerebent nem akarom elengedni, már az előbb is mondtam. A nőt rúgja ki! Az csalta meg, nem Gereben. Igaz?

Nem is válaszolt, de magában azért igazat adott neki. Repüljön a nő. Megnyomta a csengőt, melynek szavára négy éven keresztül lépett be eléje a lány, kezében a jegyzőkönyvvel, ceruzával, száján a leheravadhatatlan mosollyal.

— Tessék.

Kicsit sápadt volt, de talán csak azért, mert hallotta az előbb Komor dühös kiáltozását.

— Mi az a kezében?

Manci csodálkozva pillantott a jegyzőkönyvre, aztán a főnökre. Tréfál, vagy megőrült? Hát nem látja? De azért felelt:

— A blokk. Vagy nem diktálni tetszik?

— De... de igen. Diktálok. Csak éppen nem kell írni. Kisasszony, el van bocsátva. Azonnal. Érti? Azonnal! Vegye a kabátját, egy perc mulva nem akarom itt látni.

— Arno...

— Csend! Egy hangot nem akarok hallani! Azonnal menjen a szemem elől! Érti? Azonnal! A pénzt, ami magának jár, majd postán megkapja holnap! Tájára se jöjjön többé a banknak!

— Hát ez... ez... Mi történt?

Juda nem állhatta meg, hogy bele ne szóljon.

— Ugyan, kisasszony, ne erőltesse magát! Hallani akarja, hogy miért lesz elküldve? Jobb magának, ha hallja? Hiszen nem nehéz kitalálni... Azt hiszi, Komor igazgató úr vak? Hogy nem látta, mi megy itt maguk közt? Na, csak ne piszkáljuk az ügyet. Vegye szépen a kabátját, én is azt mondom és menjen haza. És máskor legyen ügyesebb. Nem jó dolog az, ha a főnököt is, meg a kollégát is egyszerre főzi.

Komor csak bólintott.

A lány sírva fakadt, tenyerébe rejtette arcát, a jegyzőkönyv és ceruza a földre hullott, lábai elé. Ott állott, szemben a két férfivel, kereszttüzében tekintetüknek, mely irgalmatlan volt. Egyikből a gyűlölet sütött feléje, másikból a kárörvendés. Tudta, hogy Balassa soha nem szívelte s állását mostanáig csak Komornak köszönhette. De mit vétett ellene? Gereben úr udvarolt neki, igaz... De mi van abban? Ártatlan, félszeg széptevése inkább megható, mint veszedelmes. Magyarázkodjék? Szóhoz se engedik jutni.

— Az Isten verje meg... — ennyit tudott csak eldadogni, aztán kifordult az ajtón.

— Na, látja...

Juda ezt a két szót lökte Komor felé, mikor magukra maradtak, aztán mind a ketten úgy tettek, mintha égetően fontos elintéznivalójuk lenne: beletemetkeztek számadásaikba, leveleikbe.

Egy idő mulva kopogtak és Stern bácsi lépett be.

— Mi az, öregúr? tekintett rá Juda.

— Mi van itt ma? — kérdezte nyugodtan felelet helyett, a bizalmas alkalmazottak leckéztető hangján. — Bolondokháza ez, vagy bank? Az ember alig várja, hogy egyszer a főnökök bejöjjenek, elintézzék a dolgukat, aztán mikor itt vannak, minden felfordul. Ez egy üzlet? Ez egy Lipótmező! Ilyesmit én nem láttam életemben, pedig elég öreg vagyok. Groszmann Oziás egy nagy üzletember volt, de az nem kiabált az alkalmazottakkal, az nem volt ideges...

— Jó, mit akar?

— Csak azt akarom tudni, mikor jönnek vissza G[illegible] úr, meg a kisasszony. Mind a ketten elmentek, azok is rohanva, mint az őrültek.

— A kisasszony nem jön vissza.

— El lett bocsátva?

Stern bácsi felhúzta szemöldökét.

— Igen.

— Miért? Csinált tán valamit? Nem egy jó munkaerő, azt már tudom, mióta nálunk van. De épp ma vették észre? És Gereben úr? Az is azt mondta, hogy dőljön össze a bank. Becsomagolta a munkakabátját, meg az apróságait és elment. Nem úgy, mint aki vissza akar jönni. Hát akkor most mi lesz? Feloszlik az üzlet, vagy mi?

— Ha nem jön vissza Gereben se, holnap majd gondoskodunk másról.

— Ezt én már ismerem... Itt nem lesz gondoskodva semmiről, mert a főnök uraknak minden máson jár az esze mostanában, csak az üzleten nem. Egy zűrzavar, ami itt van... Ebből semmi jó nem lesz, én mondom az öreg Stern! Pedig én már láttam életemben egyet-mást. Ez a bank megbukik...

— Ne fecsegjen annyit, — szakította félbe ingerülten Komor.

Az öreg abbahagyta a hangos beszédet, de magában tovább motyogott, s kezeit úgy terjengette, [mint] egy vén madár a megcsonkított szárnyát, mikor repülni szeretne.

Juda nem szólt. Csak valami olyanfélét gondolt, hogy ez a vállalkozás valóban végét járja, ha nem is éppen azért, amiért az öreg gondolja. Kevés kedve volt már itt dolgozni, nem látott fantáziát az üzletben, melyet pedig annakidején oly nagy örömmel kezdett. Munkács után igazán szép dolog volt belevágni, megjelenni Pesten bankárként, s önmagának is bizonygatni: milyen haladást tett fölfelé. Az uzsoraüzletekből régen kinőtt, a percent mely az öreg Grossman Oziás szemében szentség volt, neki már egyáltalán nem okozott különös örömöt. Megtanulta, hogy a tőke nemcsak százalékot hozhat, de képes megsokszorozni önmagát, ha valaki ügyesen bánik vele. Ezt szerette volna ő is. Milliomossá válni végre, igazi milliomossá, akinek nem kell tartania a konjunktura és dekonjunktura kisebb hullámaitól, akit nem zavarnak meg és nem ejtenek kétségbe apró veszteségek. Bankárság? Igen, ha valaki úgy üzheti ezt a mesterséget, mint ahogy a Rotschildok tették, akiknek országok és uralkodók voltak az üzletfeleik. De lombard-kölcsönt adni Grünfeld úrnak, két percenttel magasabb áron, mint amennyi a törvényes kamatláb, s azonkívül még apró ravaszságokkal itt is, ott is hozzácsapni valamit a törlesztési rátákhoz? Alig valamivel nagystílűbb dolog ez, mint sót mérni a parasztasszonyoknak, s a kanállal lenyomni a mérleg serpenyőjét, vagy apró ólomlapot tenni oda, ahová az árut veti az ember.

— Kimehetek? — kérdezte az öreg Stern, kicsit oktalanul, mert hiszen hívni se igen hívta senki a főnökök közül.

— Még itt van? — kérdezte gúnyosan Komor.

— No jó, jó... Mehetek én. De majd meglátják, hogy igazat mondtam. Nem lesz hosszúéletű ez a bank.

— Majd átadjuk magának, — legyintett Arnold.

Magukra maradtak, s hallgattak. Ült mindegyikük asztala mellett, s úgy tett, mintha buzgó munkába merült volna. Komor nem tudta megállni, hogy ne szóljon, s darab idő mulva azt kérdezte:

— No, megvette a tárcát?

— Meg.

Két tenyerébe nyugtatta arcát, s igyekezett a régi bizalmas hangot megtalálni:

— Mondja, csakugyan hiszi, hogy ennek a befektetésnek hasznát lehet venni?

— Meg vagyok róla győződve.

Kicsit hallgatott, s akkor békülékenyen mondta:

— Hát ha úgy gondolja, nem bánom, felesen én is benne vagyok a dologban. Mennyit fizetett?

— Tudja mit? Most már nem is fontos. Legyen ez az én privát ügyem.

— Ahogy akarja.

Bosszantotta a visszautasítás, legszívesebben valami gorombaságot vágott volna a fejéhez. Mit akar? Túlságosan megnőtt már a szarva, elkapatták Hugóék, akik folyton azt duruzsolták a fülébe: milyen tehetséges, milyen nagy üzletember, mekkora karrier áll előtte. Koszos galiciáner. Ha megszólal, mindenki tudja róla, hogy kicsoda, hogy úgy szivárgott ide Pestre, legjobb esetben Munkácsról vagy Beregszászról, s mégis úgy viselkedik, vele, meg a többiekkel, akik igazán idetartozóknak érzik magukat, mintha magasan fölöttük állana, s ő lenne itt a tősgyökeres bennszülött.

Gyűlölte ebben a pillanatban, arcába tudta volna vágni a tintatartót, vagy ököllel odacsapni a sovány pofacsontjára, hajjal benőtt homlokára.

— Ááá... — mondta utálkozva, s felállott. Összerakta írásait, a papírokat bedobta az íróasztal fiókjába, s ráfordította a kulcsot, jó hangosan.

— Megy? — kérdezte Juda érdeklődés nélkül.

— Igen. Mi a fenének nézzem itt a maga szép szemét.

— Igaza van. Nem vagyunk egymás számára különösen gyönyörködtető látvány. Erről különben legközelebb beszélgetünk majd.

— Jó.

Fejébe nyomta a kalapot, magára rángatta a bundát, s döngő léptekkel távozott, jól becsapva maga után az ajtót.

Juda meggyújtotta a villanyt, s tétován motozott. Fiókjából kiszedegette azokat az apróságokat, amik az idők folyamán egy-egy hanyag mozdulattal odadobva kerültek a lim-lom közé. Meghívó akadt a kezébe Krausz Simontól. Tavaly invitálta egyszer vacsorára, előkelő aranyszegélyes kártyán, s emlékszik, azért tette el, hogy majd ő is ilyet nyomtasson magának. Egy fénykép... Szegény Rozelet ábrázolja, nagy kalapban, melyről hosszan csüng alá egy fekete strucctoll. Kezében napernyő. Hogy elmosódott emlékezetében ez az arc!... Most már nem is tudja maga elé idézni, mint eleintén, amikor a szoba homályos zugaiban meg-megjelent ez a mosolygó ábrázat, s feléje lebegett az esti sötétben, lámpagyújtás előtt. Egy levél. Ezt Gyéressynétől kapta akkor, amikor Éva emlékezetes pesti tartózkodása után haza utazott. Hálálkodó szavakkal van tele az írás, jó bizonyíték, hogy a lány hallgatott otthon. Ügyes, okos lány. De minek is csinált volna nagy ügyet abból a kalandból, melynek azóta folyton csak hasznát látja? Oda is el kéne utazni, vagy valami ürüggyel felhozni megint Pestre, hiszen az öregasszony szeme előtt igazán nem folytathatják azt, ami akkor elkezdődött.

Egy papirdarab, gondosan egymás alá jegyzett számokkal, s megfakult ceruzaírással. Ezt tavaly egy délután itt unatkozva vetette papírra; igyekezett megállapítani: mit költött készpénzben Gyéressy Évára. Hm... Csinos summa volt már akkor is. Megéri ez a viszony? Tartani a két nőt, s azonkívül még külön ajándékokkal gavallérnak is mutatkozni? Á, egye fene, úgy sincsen egyéb szenvedélye. Nem iszik, nem kártyázik, ennyit igazán megengedhet magának. S egyszer talán meggondolja magát, felesége lesz s az ékszerek, miegyebek akkor a családban maradnak.

(Folytatjuk.)

MAGYAR FUTÁR. Politikai hetilap. A szerkesztésért felel: DR. RAJNISS FERENC lőszerkesztő. A kiadásért felel: Grátzer Antal. Szerkesztőség: V., Gr. Klebelsberg-utca 29. Telefon: 120-856. Kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-körút 19. Telefon: 132-883, 139-926. — Előfizetési ár egy évre 14 P, félévre 7 P, negyedévre 3·60 P. Egyes szám ára 30 fillér. Csekkszámla: 21.363. Kéziratok, képek, rajzok megőrzését vagy visszaküldését a szerkesztőség és a kiadóhivatal nem vállalja. — Nyomatott a Stádium Rt. mélynyomó-körforgógépein. Budapest, V., Honvéd-utca 10. Felelős: Győry Aladár igazgató.

UTCAI HARC MONTENEGRÓBAN
A KOMMUNISTA BANDÁK ELLEN